

Утверждаю:

Зав.МАДОУ №314

М.В.Шишова

314нче балалар бакчасы тәрбиячесе
Камалеева Галия Зарифовнаның
2021-2022 нче уку елына эш программы

А҆ЛЛАТМА ЯЗУЫ.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәkle шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каравы белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәту программы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында татар теленә өйрәту программы (алга таба программа) “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче каравы нигезендә расланган) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яштән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралаширга өйрәту эшчәнлекләренең эchtәлеген чагылдыра. Программа мәктәпкәчә яштәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәту процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына (Л. С. Выготский, П. Я. Гальперин, В. В. Давыдов, Е. А. Пассов) чагылыш тапкан фәнни тикшеренүләргә, гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукий актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

ПРОГРАММА.

Программа принциплары.

Коммуникативлык принципы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәту.

Интеграция һәм дифференциация принципы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү;

Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белуенең төп чарасы булып торган уен аша үткәру;

Тел өйрәту, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;

Барлық белем бири өлкәләрен берләштерү (интегральләштерү) принцибы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, иҗади сәнгать, музика.

Дәвамчанлық принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;

Белем бириүе комплекслы-тематик принципка корып оештыру;

Белем бири әшиллегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяжларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туда һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Белем бири әшиллегенең дидактик принцибы - гадидән катлаулыга таба бару.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, жырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар).
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Құләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, چарапарның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, жырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яштәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, күшүлүп әйтү, жырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

Татарча сөйләшергә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар.

Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын һәм бурычларын үз эченә ала:

“Минем өем” проекты (4-5 яшь).

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.

2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.

3. Бер – берене тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь).

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.

2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәжәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.

3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләгү.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь).

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмғиятькә қагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баству, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка керту.

- Бурычлар: 1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Мәстәкыйль фикер йөртергә, жавап берергә күнектерү, балада үзенең сөйләмне белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйләм әдәбе (сопау, гозер, мәрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) қагыйдәләрен камилләштерү.

Укыту методик комплектының әчтәлеге.

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) тематик план;
- 2) эшчәнлек конспектлары;
- 3) балалар һәм эти-әниләр өчен эш дәфтәрләре;
- 4) аудиоязмалар;
- 5) анимацион күренешләр;
- 6) курсәтмә, таратма материаллар;
- 7) диагностик материаллар.

“Минем өем” проекты. (4-5яшьлек балалар өчен)

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, kız, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, эйе, юк, сау бул, эби, бабай, эйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)

Проектның әчтәлеге түбәндәге темалардан тора:

- гайлә
- ашамлыклар

- уенчыклар
- саннар

Атна дәвамында 20 шәр минутлық 3 әшчәнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сұzlәр	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Әш дәфтәре Мультфильм
Гайлә – 18 сәгать (1-18)		
эти	-Бу кем?	Аудиоязма №1-23
эни	-Эти (эни, бабай, әби, kız, малай).	Дәфтәрдә әш №1-4
малай	-Кем юк?	
кыз	-Эти (эни, бабай, әби, малай, kız).	
мин	-Исәнмесез.	Мультфильмнар:
исәнмесез	-Син кем?	1. “Әйдәгез, дуслашыйк”
сау булығыз	-Мин Коля (Оля).	2. “Качышлы уйныйбыз”
	-Мин малай.	3. “Шалкан”
	-Сау булығыз!	
исәнме	-Исәнме, эни (эти, бабай, әби, kız, малай, Мияу, Акбай).	
	-Сау бул, эни (эти, бабай, әби, kız, малай).	
эт	-Кем анда?	
песи	-Мин песи. Мин Мияу.	
	-Кил монда.	
	-Мин эт. Мин Акбай.	

эйе	-Кил монда.	
юк	-Син Коля?	
сай бул	-Эйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Эйе (юк).	
эби		
бабай	-Эти? (эни, бабай, эби, кыз, малай). -Эйе. -Эни? (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Юк.	
эйбэт	-Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Эйе, кыз. -Хэллэр ничек? -Эйбэт.	

Ашамлыклар – 12 сәгать (19-30)

ипи	-Мә, ипи (алма, сөт, чәй).	Аудиоязма №24-39
мә	-Рәхмәт, эби.	
рәхмәт		Дәфтәрдә эш №5-10 Мультфильмнар: 1.“Тәмле” кибетендә” 2. “Азат кунак чакыра”
алма	-Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй).	
сөт	-Рәхмәт.	
чәй		
тәмле	-Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля)	
кил монда		

утыр	-Оля, кил монда. Мә или (алма, сөт, чәй). Или (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)? -Или (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт. -Мә, тәмле алма (или).	
аша	-Мә, или (алма) аша.	
әч	-Мә, сөт (чәй) әч.	

Үенчыklар – 18 сәгать (31-48)

туп	- Бу нәрсә? - Туп (курчак, куян, аю).	Аудиоязма №40-53
бир	-Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мә, курчак (туп, куян, аю).	Дәфтәрдә эш №11-13
зур кечкенә	-Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт).	Мультфильмнар: 1. “Паркка сәяхәт” 2. “Үенчыklар үпкәләгән” 3. “Күцелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу мажарала ры”
матур курчак	- Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт).	
куян аю уйна	-Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (ая, куян, туп)? -Юк.	

	<p>-Бу нәрсә?</p> <p>-Аю (курчак, куян, туп).</p> <p>-Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна.</p> <p>-Коля, кил монда. Уйна.</p> <p>-Оля, кил монда. Уйна.</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) бир.</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) нинди?</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) зур.</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) кечкенә.</p> <p>- Мә, зур аю (курчак, куян, туп).</p> <p>- Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп).</p> <p>-Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).</p>	
ю	<p>хәлләр ничек?</p> <p>-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.</p> <p>- Исәнме, Мияу!</p> <p>- Исәнме, Акбай!</p> <p>- Хәлләр ничек?</p> <p>- Эйбәт.</p>	
пычрак чиста	<p>-Туп (курчак, куян, аю) нинди?</p> <p>-Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста).</p> <p>-Туп ю.</p> <p>-Туп чиста?</p> <p>- Юк, туп пычрак. (Эйе, туп чиста).</p>	

	Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сәгать (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	<p>-Ничә?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма.</p> <p>-Ничә малай?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай.</p> <p>-Ничә кыз?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз.</p> <p>-Өч?</p> <p>-Юк.</p> <p>-Ике?</p> <p>-Эйе.</p> <p>-Ничә аю (туп, курчак, куян)?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.</p>	<p>Аудиоязма №54-60</p> <p>Дэфтэрдэ эш №14</p> <p>Мультфильм:</p> <p>1. “Үйный-үйный саныйбыз”</p>
Кабатлау - 6 сәгать (55-60)		
		<p>Аудиоязма №25</p> <p>Дэфтэрдэ эш №61-64</p> <p>Мультфильм:</p> <p>1. “Күңелле ял итәбез”</p>

“Уйный – уйный үсәбез” проекты. (5-6 яшьлек балалар өчен)

Актив сұздар: киsher, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, жиде, сигез, тұгыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашық, тәлинкә, чынаяқ, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындық, карават, яратам, бар (38 сұз)

Сөйләм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сұз).

Проектның әттәлеге түбәндәге темалардан тора:

- яшелчәләр
- ашамлыклар
- савыт- саба
- киенмәр
- шәхси гигиена
- өй жиһазлары
- бәйрәм “Туган көн”
- бәйрәм “Сабан түй”
- Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчылар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлық 3 әшчәнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сұздар	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
Кабатлау – 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: 1. “Шалкан”

Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)

кишер	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер.	Аудиоязма №2-24 Дәфтәрдә эш №2-6
баллы	-Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? -Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	Мультфильмнар: 1. “Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл мажаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”
ничә		
суган бәрәңге	-Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
кыяр	-Рәхмәт.	
кәбестә		
нинди	-Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
алты	-Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
жиде	-Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
сигез	-Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
түгыз		
ун	-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур	

	<p>(кечкенә), матур, чиста (пычрак)</p> <p>Кишер баллы. Алма баллы. -Мә кишер(алма), аша. Баллы? -Эйе, баллы. Рәхмәт.</p> <p>-Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)</p> <p>-Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) bir. -Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Рәхмәт.</p> <p>-Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир.</p>	
--	--	--

	<p>-Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). -Сау бул, Коля.</p>	
кызыл сары яшел	<p>-Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? -Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак.</p>	
нәрсә кирәк?	<p>-Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел)</p> <p>-Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.</p> <p>-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк.</p>	
юа	<p>-Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр.</p>	

	<p>-Кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кэбестэ) пычрак.</p> <p>-Мэ, кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кэбестэ) ю.</p> <p>-Оля кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кэбестэ) юа.</p>	
--	---	--

Ашамлыклар – 6 сэгать (25-30)

аш ботка	<p>тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй)</p> <p>-Нэрсэ кирæk?</p> <p>-Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэнгэ) кирæk.</p> <p>-Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэнгэ)?</p> <p>-Тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэнгэ).</p> <p>-Мэ, аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэнгэ) аша (эч).</p> <p>-Рэхмэт. Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэнгэ) тэмле.</p>	<p>Аудиоязма №25-29</p> <p>Дэфтэрдэ эш №7, 8</p> <p>Мультфильм: 1.“Аш булмэсе”</p>
-------------	--	--

Савыт-саба - 6 сэгать (31-36)

кашык тәлинкә	-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чынаяк (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Дәфтәрдә эш №9, 10 Мультфильм: 1. “Өч аю” 2. “Чисталықта - матурлық”
чиның зәңгәр		

Киеннэр - 6 сәгать (37-42)

күлмәк	яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар).	Аудиоязма №38-43
чалбар	чиста күлмәк (чалбар). матур күлмәк (чалбар). күлмәк (чалбар) юк. -Оля, күлмәк (чалбар) бир. -Нинди күлмәк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). -Ничә күлмәк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмәк	Дәфтәрдә эш №11, 12 Мультфильм: 1.“Киеннэр кибетендә” 2.“Шаян уенчыклар”

ки сал	(чалбар). -Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал).	
йокла	-Оля, чалбар (күлмәк) бир. -Мә, чалбар (күлмәк). -Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Курчак, йокла.	

Шәхси гигиена – 3 сәгать (43-45)

бит кул хәерле көн	-Хәерле көн. -Мә су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48 Эш дәфтәре №13, 14 Мультфильм 1.“Ни өчен киенәр югалган?”
--------------------------	--	--

Өй жиһазлары – 3 сәгать (46-48)

өстәл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават). -Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Карават (өстәл, урындык)	Аудиоязма № 49 Эш дәфтәре №15 Мультфильм: 1.“Маша hәм оч аю”
-----------------------------	---	---

	<p>кирæk.</p> <p>-Нинди карават?</p> <p>-Зур (кечкенэ, сары, яшел, зэнгэр) карават.</p> <p>-Мэ, зур карават.</p> <p>-Рэхмэт.</p>	
--	--	--

БЭЙРЭМ “ТУГАН КӨН” – 9 СӘГАТЬ (49-57)

яратам	<p>-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам.</p> <p>-Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам.</p> <p>-Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам.</p>	<p>Аудиоязма №50-60</p> <p>Эш дәфтәре №16-19</p> <p>Мультфильм:</p> <ol style="list-style-type: none"> “Туган көн” ”Кем нәрсә ярата?”
бар	<p>-Нәрсә бар?</p> <p>-Туп (курчак) бар.</p> <p>-Нәрсә юк?</p> <p>-Туп (курчак) юк.</p> <p>“Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гайлә”, “Яшелчә” “Үенчыклар” темаларын кабатлау.</p> <p>Диалогларны кабатлау.</p> <p>“Кибетле” уеннары.</p>	

БЭЙРЭМ “САБАНТУЙ”- 3 СӘГАТЬ (58-60)

	Ел дәвамында өйрәнелгэн	Аудиоязма №61-63
--	-------------------------	------------------

	<p>сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гайлә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.</p>	<p>Мультфильм: 1.“Сабантуй бәйрәме”</p>
--	---	---

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты.

6-7 яшьлек балалар (мәктәпкә әзерлек төркеме) өчен янынча 60 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишилисен?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишилисен?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, жырла, жырлыым, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың?(пассив сүз)

Проектның әчтәлеге уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуга корылган.
Атнага 30 ар минутлық 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
син кем?		Аудиоязма №1 - 2
хәерле көн	-Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, әни (әти, бабай, әби).	Аудиоязма №3 - 5 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: “Мияу адашкан”

тычкан		Аудиоязма №6 Дэфтэрдэ эш №2
бу кем?		Аудиоязма №7 - 8 Дэфтэрдэ эш №3
бу нэрсэ?		Мультфильм: "Аю баласы дөнья белэн таныша"
нишли? йоклый утыра	-Песи нишли? -Песи йоклый. -Эни нишли? -Эни утыра.	Аудиоязма №9 - 10 Дэфтэрдэ эш №4 Аудиоязма №11
ашый эчэ		Мультфильм: "Батыр Мияу нэм куркак Куюнкай"
нишилсэн? ашыйм эчэм	-Коля нишли? -Коля ашый (эчэ). -Мияу, нишилсэн? -Ашыйм. -Акбай, нишилсэн? -Эчэм.	Аудиоязма №12 Дэфтэрдэ эш №5 Аудиоязма №13 - 14
		Мультфильм: "Тату гайлэ"
		Аудиоязма №15

уйный уйныйм утырам	-Оля (Коля), нишлисен? -Уйныйм.	Аудиоязма №16 - 18 Мультфильм: “Юмарт аю” Аудиоязма №19
барам кая барасың? син нишлисен?	-Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисен? -Мин бәрәңге ашыйм (чәй әчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)	Аудиоязма №20 Дәфәрдә эш №6 Мультфильм: “Кафега барабыз” Дәфтәрдә эш №7
сикер-сикерәм	Туп, туп Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп.	Аудиоязма №21-23
сикерә йөгерә төлке	Куян сикерә (йөгерә). Туп сикерә. Песи сикерә (йөгерә). Төлке сикерә (йөгерә).	Мультфильм: “Урманда күнелле уеннар” Аудиоязма №24 Дәфтәрдә эш №8 Аудиоязма №25-28

йөгөр-йөгөрөм		Мультфильм: “Көчлөләр, қыюлар, житеzlәр”
чәк-чәк өчпочмак	-Йөгөр! Син нишлисен? -Мин йөгөрөм. -Мин чәк-чәк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Аудиоязма №29-30 Дэфтэрдэ эш №9
яшь		Мультфильм: “Жәнлекләр спорт бәйрәмендә”
бүре керпе	-Сиңа ничә яшь? -6 яшь. -Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Аудиоязма №31-32 Аудиоязма №33-34 Дэфтэрдэ эш №10
тавык этәч		Мультфильм: “Циркта”
үрдәк	Этәч зур, матур Тавык кечкенә, матур -Син кем? -Мин үрдәк.	Аудиоязма №35 - 36 Дэфтэрдэ эш №11 Аудиоязма №37 - 38 Дэфтэрдэ эш №12
чана шуа		Мультфильм: “Шаян кошлар”

шуам	Куян чана шуа. Мин чана шуам.	Аудиоязма №39 - 40 Аудиоязма №41 Дэфтэрдэ эш №13
бие бии		Мультфильм: “Урманда зур концерт”
биим	-Аю, эйдэ, бие!	Аудиоязма №42 - 44 Дэфтэрдэ эш №14
ак кара		Аудиоязма №45 - 46 Мультфильм: “Акбай туган көнгө барырга жыена”
жырла-жырлыйм	-Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Эйе, мин яшел шар яратам. -Син нишлисөң? -Мин жырлыйм.	Аудиоязма №47 Дэфтэрдэ эш №15 Аудиоязма №45, 48 – 49 Мультфильм: “Мияуның туган көне”
		Аудиоязма №50 Дэфтэрдэ эш №16

зур рәхмәт	жырлыйбыз зур рәхмәт	Аудиоязма №51 - 53 Дәфтәрдә эш №17 Мультфильм: “Урман китапханәсендә”
китап укый		Аудиоязма №54 - 60 Дәфтәрдә эш №18
рәсем ясыйм	Кыз китап укый.	Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз”
укыйм	рәсем ясыйм-алма ясыйм мәктәп	Аудиоязма №61-63 Дәфтәрдә эш №19 Мультфильм: “Урман мәктәбендә”
дәфтәр	-Кем укый. -Мин укыйм.	Аудиоязма №64
	бик тәмле	Мультфильм: “Теремкәй” Аудиоязма №65-66

	<p>Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус.</p> <p>-Кәжә кая? -Әнә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә ярата.</p> <p>-Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле.</p> <p>-Мә, кәжә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.</p>	<p>Мультфильм: “Кем нәрсә ярата?”</p> <p>Аудиоязма №67 - 71 Дәфтәрдә эш №20</p>
--	---	---

Уртанчылар төркеменең «Минем өем» укуту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гайлә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
---	--	--------------------

	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2. А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гайлә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә

	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, эти, эни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә
--	--	---------------------

Зурлар төркеменең «Үйный-үйный үсәбез» уқыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гайлә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киенмәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). «Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә

	<p>«Килемнэр»</p> <p>Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныky, малайларныky), чалбар - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныky, малайларныky), чалбар - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 1 данә
	<p>«Өй жиһазлары»</p> <p>Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 1 данә
	<p>«Төсләр»</p> <p>Палитра: зәңгәr, кызыл, сары, яшел.</p>	Һәрберсе 1 данә
	<p>«Саннар»</p> <p>(1- 10)</p>	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	<p>«Минем гайлә»</p> <p>Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен килемнәр: күлмәк (кызларныky, малайларныky), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 15 данә
	<p>«Уенчыклар»</p> <p>Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 15 данә
	<p>«Ашамлыклар»</p> <p>Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.</p>	Һәрберсе 15 данә
	<p>«Савыт-саба»</p> <p>Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәr, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 15 данә

	<p>«Жиләк-жимешләр»</p> <p>Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.</p>	Һәрберсе 15 данә
	<p>«Яшелчәләр»</p> <p>Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңгे, суган, кыяр, кәбестә.</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.</p>	Һәрберсе 15 данә
	<p>«Килемнәр»</p> <p>Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 15 данә
	<p>«Өй жиналары»</p> <p>Зур рәсемнәр: карават, урындық, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	<p>1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, эни аю, бала аю.</p> <p>2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярат»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, этәч.</p> <p>өстәл (зур, уртacha зурлыкта, кечкенә);</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p> <p>Һәрберсе 1 данә</p>

	урындык (зур, уртacha зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртacha зурлыкта, кечкенә).	
--	--	--

**Мәктәпкә әзерлек төркеменең «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар”
укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.**

1. А 4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавық, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтер, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавық чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укий, кыз китап укий, төлке китап укий, куян китап укий, әни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 1 данә
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавық, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтер, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 15 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавық чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян	Һәрберсе 15 данә

	сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укий, кыз китап укий, төлке китап укий, куян китап укий, әни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	
8x10 форматындағы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укий, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай.	Һәрберсе 15 данә
15x20 форматындағы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укий, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этәч, тавық, үрдәк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә
4. Театр әшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавық, этәч, бүре, керпе, үрдәк, тычкан, әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, әни, эти, шалкан. «Шалкан» естәл театры атрибутлары: Әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, әни, эти, тычкан, шалкан.	Һәрберсе 15 данә Һәрберсе 1 данә

Аудиоязмалар. (уртанчылар төркеме)

Тема: “Минем гайләм”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

- Здравствуйте, ребята! Исәнмесез, балалар! (пауза-3 секунд). Это мои лучшие друзья Акбай и Мияу.

Они очень добрые, весёлые помощники. Акбай и Мияу разговаривают по другому, по-татарски.

Послушайте, как они здороваются друг с другом (хатын-кыз тавышы).

Акбай: Hay-hay! Исәнме, Мияу!

Мияу: Мияу- мияу! Исәнме, Акбай!

2 нче кисәк (1 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*) - Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*) - Эни (*хатын-кыз тавышы*)

3 ичे кисәк (1 ичे тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*) - Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*) - Эни (*хатын-кыз тавышы*)

4 иче кисәк (1 иче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*) - Эти (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*) - Эни (*хатын-кыз тавышы*)

5 иче кисәк (1 иче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти-эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Эни-эни (*хатын-кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Малай, кыз”.

6 ичы кисәк (2 иче тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Малай (*малай тавышы, пауза-5 секунд*)

- Кыз (*кыз тавышы*)

7 нче кисәк (2 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти-эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Эни-эни (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Малай-малай (*малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Кыз-кыз (*кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Эйдәгез, танышыйк”.

8 нче кисәк (4 нче тема).

Ақбай белән Мияу: Исәнмесез, балалар! (*пауза-3 секунд*).

Балалар: Исәнмесез.

- А вы знаете, как надо знакомиться друг с другом (*хатын-кыз тавышы*).

Ақбай: Я знаю. Я Ақбай. Мин Ақбай. Ты кто? Син кем? (*обращается к Мияу*).

Мияу: Я Мияу. Мин Мияу. Син кем?

Ақбай: Мин Ақбай. Син кем?

9 нчы кисәк (4 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Ақбай: Мин Ақбай.

Мияу: Мин Мияу.

Малай тавышы: Мин Коля.

Кыз тавышы: Мин Оля.

10 нчы кисәк (4 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Мин эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-б секунд*)
- Мин эни (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-б секунд*)
- Мин малай (*малай тавышы жырлый, пауза-б секунд*)
- Мин кыз (*кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Эйдәгез, танышыйк”.

11 нче кисәк (5 нче тема).

-Ребята, послушайте, как здороваются Акбай и Мияу друг с другом.

Акбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Исәнме, Акбай!

12 нче кисәк (5 нче тема).

- Слушай! Пой! (ир-ат тавышы)

- Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Мин Мияу.

Тема: “Тату гайлә”.

13 нче кисәк (6 нчы тема).

Акбай: Исәнме, эни (*пауза – 3 секунд*)

Мияу: Исәнме, эти (*пауза – 3 секунд*)

Акбай: Исәнме, малай (*пауза – 3 секунд*)

Мияу: Исәнме, кыз.

Тема: “Минем дуслар”.

14 нче кисәк (7 нче тема).

- Где наши друзья, Акбай и Мияу? (хатын-кыз тавышы).

Ишек шакыган тавыш.

Мияу: Мияу – мияу! (*пауза – 3 секунд*)

Тәрбияче: Кем анда?

Мияу: Мияу – мияу! Мин песи.

Мияу – мияу! Мин песи.

Ишек шакыган тавыш.

Акбай: Hay-hay! (пауза – 3 секунд)

Тәрбияче: Кем анда?

Акбай: Hay – hay! Мин эт.

Hay – hay! Мин эт (пауза – 6 секунд)

Тәрбияче: Песи, кил монда! Эт, кил монда!

Ишек ачылған тавыш.

Мияу: Исәнмесез! Мияу – мияу! Мин песи.

Акбай: Исәнмесез! Hay – hay! Мин эт.

15 нче кисәк (7 нче тема).

- Слушай! Пой! (ир-ат тавышы)

- Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

- Мияу-мияу. Мин песи (хатын-кыз тавышы жырлық, пауза – 6 секунд)

- Мияу-мияу. Мин песи (хатын-кыз тавышы жырлық, пауза – 6 секунд)

- Hay-hay. Мин эт (ир-ат тавышы жырлық, пауза – 6 секунд)

- Hay-hay. Мин эт (ир-ат тавышы жырлық)

Тема: “Әйе.Юк.”

16 нчы кисәк (10 нчы тема).

- Слушай! (ир-ат тавышы)

- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Мин эти (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)

- Мин эни (хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд)

- Мин малай (малай тавышы, пауза – 3 секунд)

- Мин кыз (кыз тавышы, пауза – 3 секунд)

- Мин Мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин Акбай. Мин эт (*ир-ат тавышы*)

17 нчे кисәк (10 нчы тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин эти (*ир-ат тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин эни (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин малай (*малай тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин кыз (*кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин Мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин Акбай. Мин эт (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Кунак килгэн”.

18 нче кисәк (13 нчे тема).

- К нам сегодня пришли гости. Мияу, ты хочешь узнать, кто это? (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Мияу-мияу, хочу.

Акбай(*курсәткән рәсемнәрне атый*): Эби (*пауза-3 секунд*). Бабай.

19 нчы кисәк (13 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин эби (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин эби (*хатын-кыз тавышы*)

20 нче кисәк (13 нче тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза –5 секунд*)
  - Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза –5 секунд*)
  - Мин әби (*хатын-кыз тавышы, пауза –5 секунд*)
  - Мин әби (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Безнең кунаклар”.

21 нче кисәк (16 нчы тема).

- Ақбай и Мияу очень вежливые. При встрече они здоровятся и друг у друга спрашивают “Как дела?” - “Хәлләр ничек?” (*хатын-кыз тавышы*)

Ақбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Мияу, хәлләр ничек?

Мияу: Эйбәт. Ақбай, хәлләр ничек?

Ақбай: Эйбәт.

22 нче кисәк (16 нчы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бу бармак бабай,

Бу бармак әби,

Бу бармак әти,

Бу бармак әни,

Бу бармак малай.

Бу бармак бабай,

Бу бармак әби,

Бу бармак әти,

Бу бармак әни,

Бу бармак кызы.

Тема: “Безнең кунаклар”.

23 нче кисәк (17 нче тема).

- Давайте, послушаем как Акбай и Мияу разговаривают при встрече (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Мияу, хәлләр ничек?

Мияу: Эйбәт. Акбай, хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

Тема: “Әби күчтәнәче”.

24 нче кисәк (19 нчы тема).

Әби: Исәнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Исәнме, әби.

Әби (или курсәтеп): Ипи (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Ипи.

25 нче кисәк (19 нчы тема).

Әби: Син кем?

Мияу: Мин Мияу.

Әби: Мияу, мә ипи.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Бабай күчтәнәче”.

26 нчы кисәк (20 нче тема).

Бабай: Исәнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Исәнме, бабай.

Бабай(алма курсәтеп): Алма (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Алма.

27 нче кисәк (20 нче тема).

Бабай: Син кем?

Акбай: Мин Акбай.

Бабай: Акбай, мә алма.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Сөт. Чәй”.

28 нче кисәк (22 нче тема).

- Наши друзья Акбай и Мияу угощаются. Давайте, спросим, что они пьют (*хатын-кыз тавышы*)
- Акбай, бу нәрсә? (*хатын-кыз тавышы*)
- Акбай: Чәй.
- Мияу, бу нәрсә? (*хатын-кыз тавышы*)
- Мияу: Сөт.

29 нчы кисәк (22 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Чәй (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Чәй (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

30 нчы кисәк (22 нче тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)

- Чэй (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

31 нче кисәк (22 нче тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*)
- Чэй (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Дустыңы сыйла”.

32 нче кисәк (23 нче тема).

Акбай: Мияу, мә сөт.

Мияу: Акбай, мә ипи.

- Акбай и Мияу друг друга угостили. А что они забыли сказать за угощение? (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)

Балалар: Спасибо.

- Правильно, “Спасибо” – “Рәхмәт”. Акбай, скажи “Рәхмәт” (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Рәхмәт. Мияу, скажи “Рәхмәт”.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Песине сыйла”.

33 нче кисәк (25 нче тема).

- Акбай здесь, а где же Мияу? Акбай позови, Мияу (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Мияу, иди сюда. Кил монда.

- Мияу не идёт. Наверно не слышит. Давайте, вместе позовём (*хатын-кыз тавышы*)

Бергә: Мияу, кил монда.

34 нче кисәк (25 нче тема).

- **Мияу проголодался. Давайте, его угостим вкусным молоком. Песи, мә сөт. Сөт тәмлеме?** (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Сөт тәмле, тәмле. Рәхмәт (*пауза-5 секунд*)

- **Ақбай, мә ипи. Ипи тәмлеме?** (*хатын-кыз тавышы*)

Ақбай: Ипи тәмле, тәмле. Рәхмәт.

Тема: “Кунак сыйлау”.

35 нче кисәк (26 нчы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)

- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)

- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)

- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)

- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)

- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)

- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)

- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы*)

36 нчы кисәк (26 нчы тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла!Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)

- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)

- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)

- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)

- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)

- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)

- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы*)

37 нче кисәк (26 нчы тема).

- Сегодня у нас Акбай в гостях. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)

Бергә: Акбай, кил монда.

Акбай: Исәнмесез (*пауза-5 секунд*)

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

- Акбай, садись. Утыр (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Акбай, утыр.

- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр (*хатын-кыз тавышы пауза-5 секунд*)

Балалар: Акбай, утыр.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Кунакны ашат”.

38 нче кисәк (28 нчы тема).

- Мияу, кил монда, утыр. Мә, ипи аша (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Ипи тәмле.

- Акбай кил монда, утыр. Мә, алма аша (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Алма тәмле.

Тема: “Чәй табынында”.

39 нчы кисәк (29 нчы тема).

- Мияу, кил монда, утыр. Мә, сөт эч (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Сөт тәмле.

- Акбай кил монда, утыр. Мә, чәй эч (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Чәй тәмле.

Тема: “Уенчыклар”.

40 нчы кисәк (31 нче тема).

- Ақбай и Мияу принесли “Чудесную коробку”. Давайте, посмотрим, что лежит в этой коробке
(хатын-кыз тавышы)

- Что это? Бу нәрсә? Ақбай, бу нәрсә? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Туп.

- Мияу, бу нәрсә? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Туп.

Тема: “Зур – кечкенә”.

41 нче кисәк (32 нче тема).

Ақбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп. Туп зур.

Ақбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп. Туп кечкенә.

42 нче кисәк (32 нче тема).

Үен.

Туп, туп

Зур туп.

Туп, туп

Кечкенә туп.

43 нче кисәк (32 нче тема).

Үен.

Туп-туп,

Зур туп.

Сикер-сикер,

Зур туп.

Туп-туп,

Кечкенә туп.
Сикер-сикер,
Кечкенә туп.

Тема: Күцел ачу кичәсе “Туган көн”.

44 нче кисәк (33 нче тема).

- Сегодня у Акбай день рождения. Мы ему подарим большие и маленькие мячи. Его ещё нет. Он наверно готовится, наряжается. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул (*хатын-кызы тавышы, пауза-5 секунд*)

Бергә: Акбай, кил монда.

Акбай: Исәнмесез (*пауза-5 секунд*)

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

- Акбай, кил монда, утыр (*хатын-кызы тавышы*)

Мияу: Акбай, кил монда, утыр.

- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр (*хатын-кызы тавышы, пауза-3 секунд*)

Балалар: Акбай, утыр.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Курчак кунакка килгән”.

45 нче кисәк (34 нче тема).

- В волшебной коробке появилась новая игрушка. Давайте, посмотрим, что это? Бу нәрсә? Курчак. Курчак (*хатын-кызы тавышы*).

46 нчы кисәк (34 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кызы тавышы*)

Мин курчак.

Мин курчак.

Мин матур курчак.

Мин матур курчак (*Бала тавышы жыр итеп жырлый*).

Тема: “Уйныйбыз”.

47 нче кисәк (38 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Эллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә.

Эллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә (*темп әкрен, 2 тапкыр кабатлана, балалар тавышы жырлый*)

Тема: “Мияуга бүләк”.

48 нче кисәк (40 нчы тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Зур курчак (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә курчак (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур куян (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә куян (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур туп (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә туп (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур аю (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә аю (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур песи (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә песи (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур эт (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)

- Кечкенә эт (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Уенчыклар кибете”.

49 нчы кисәк (41 нче тема).

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Хәлләр ничек?

Мияу: Эйбәт.

Акбай: Аю бир.

Мияу: Нинди аю?

Акбай: Зур аю.

Мияу: Мә, зур аю.

Акбай: Рәхмәт.

Мияу: Сау бул, Акбай.

Мияу: Сау бул, Мияу.

Тема: “Бүләкләр”.

50 нче кисәк (43 нче тема).

- Какие красивые игрушки. Поиграем в интересную игру “Назови правильно - играй”, “уйна” . Бу нәрсә? (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Курчак.

- Мә, курчак, уйна! (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Уйна”.

51 нче кисәк (44 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Туп матур, туп матур? (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-5 секунд*)

- Эйе, эйе, туп матур (*кыз тавышы жырлый, пауза-5 секунд*)

(2 тапкыр кабатлана)

- Аю зур, аю зур? (*ир-ат тавышы жырлый*)

- Эйе, эйе, аю зур (*кыз тавышы жырлый*)

(2 тапкыр кабатлана)

- Бу курчак? Бу курчак? (*ир-ат тавышы жырлый*)

- Эйе, эйе, бу курчак (*кыз тавышы жырлый*)

(2 тапкып кабатлана)

Тема: “Ю”.

52 нче кисәк (47 нче тема).

- После прогулки игрушки испачкались. Надо их помыть. Акбай, помой мячик. Туп ю. Попросите друг друга помыть игрушку (*ир-ат тавышы*).

53 нче кисәк (47 нче тема).

Уен.

Ю, ю, ю – туп ю.

Ю, ю, ю – машина ю.

Ю, ю, ю – курчак ю.

Ю, ю, ю – куян ю.

Ю, ю, ю – алма ю.

Ю, ю, ю – аю ю.

Ю, ю, ю – песи ю.

Ю, ю, ю – эт ю.

Тема: “Үйныйбыз да, саныйбыз да”.

54 нче кисәк (51 нче тема).

Уен.

Туп, туп, матур туп,

Сикер, сикер матур туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш,

Сикер, сикер, матур туп.

55 нче кисәк (51 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*жырның темпы әкрен*).

56 нчы кисәк (51 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*темп әкрен*)

Тема: “Уенчыклар”.

57 нче кисәк (52 нче тема).

(*Жырлан әйтәләр*)

Бер аю, ике аю, өч аю, дүрт аю, биш аю, зур аю (*ир-ат тавышы*)

Бер куян, ике куян, өч куян, дүрт куян, биш куян, кечкенә куян (*хатын-кыз тавышы*)

Бер эт, ике эт, өч эт, дүрт эт, биш эт, әйбәт эт (*ир-ат тавышы*)

Бер песи, ике песи, өч песи, дүрт песи, биш песи, матур песи (*хатын-кыз тавышы*)

Бер туп, ике туп, өч туп, дүрт туп, биш туп, чиста туп (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Ничә уенчык?”

58 нче кисәк (53 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*ир-ат тавышы*)

59 нчы кисәк (53 нче тема).

- Слушай!Пой! (ир-ат тавышы)

- Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*ир-ат тавышы*)

60 нчы кисәк (53 нче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай!

Акбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

Мияу: Куюн бир.

Акбай: Ничә куюн?

Мияу: Ике.

Акбай: Мә, ике куюн.

Мияу: Рәхмәт.

Акбай: Сау бул, Мияу!

Мияу: Сау бул, Акбай!

Тема: “Бергәләп уйныйбыз”.

61 нче кисәк (55 нче тема).

Бармак уены.

Исәнме, бабай.

Исәнме, әби.

Исәнме, әти.

Исәнме, әни.

Исәнме, малай.

Исәнме, бабай.

Исәнме, әби.

Исәнме, әти.

Исәнме, әни.

Исәнме, кыз.

Тема: “Кунак чакырабыз”.

62 нче кисәк (56 нчы тема).

Мияу: Исәнме, Акбай!

Акбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Акбай, кил монда. Утыр.

Акбай: Рәхмәт.

Мияу: Акбай, мә ипи, аша.

Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.

Мияу: Сау бул, Акбай!

Акбай: Сау бул, Мияу!

Тема: “Бу өйдә кем яши?”

63 нче кисәк (59 нчы тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай.

-Мин бабай (*бабай тавышы*).

Монда яши әби.

-Мин әби (*әби тавышы*).

Монда яши эти.

-Мин эти (*әти тавышы*).

Монда яши әни.

-Мин әни (*әни тавышы*).

Монда яши малай.

-Мин малай (*малай тавышы*).

Монда яши кыз.

-Мин кыз (*кыз тавышы*).

Әйе шул, әйе шул.

Бу өй матур,

Бу өй зур (*бергә*)

Тема: “Без театр уйныйбыз”.

64нче кисәк (60 нче тема).

Татар халық бию көе (*балалар өчен яраклысы*)

Аудиоязмалар.
(зурлар төркеме)

Тема: “Минем өем”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

Жырлы – биүле уен “Минем өем”.

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай,

Мин бабай (*бабай тавышы*)

Монда яши әби.

Мин әби (*әби тавышы*)

Монда яши эти,

Мин эти (*әти тавышы*)

Монда яши әни.

Мин әни (*әни тавышы*)

Монда яши малай,

Мин малай (*малай тавышы*)

Монда яши кыз,

Мин кыз (*кыз тавышы*)

Әйе шул, әйе шул,

Бу өй матур,

Бу өй зур. (*бала тавышы жырлый*)

Тема: “Кишер үстерәбез”.

2 нче кисәк (4 нче тема).

-Зур кишер (*кыска пауза-5 секунд*).

-Кечкенә кишер(*кыска пауза-5 секунд*).

-Чиста кишер (*кыска пауза-5 секунд*).

-Пычрак кишер.

Тема: “Куян күттәнәче”.

3 нче кисәк (5 нче тема).

Жыр.

Кишер, кишер,

Тәмле кишер.

Зур кишер,

Баллы кишер. (*бала тавышы жырлый*)

Тема: “Серле кәрзин”.

4 нче кисәк (7 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (*пауза-10 секунд*).

Тәрбияче: Кто-то стучится в дверь. Давайте спросим:

- Кто там? - Кем анда?

Балалар белән тәрбияче: Кем анда?

Акбай: Hay-hay. Мин Акбай (*пауза-6 секунд*).

Балалар белән тәрбияче: Акбай, кил монда.

Ишек ачылган тавыш (*пауза-3 секунд*).

Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-6 секунд*).

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

5 нче кисәк (7 нче тема).

Акбай: Мияу, кил монда. Кишер ал.

Мияу: Ничә кишер?

Акбай: Ике кишер.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Бар матур бакча”.

6 нчы кисәк (9 нчы тема).

Жырлы-биюле уен. “Бар безнең бакчабыз”.

1)Бар матур бакча,

Анда кишер үсә.

Менә шундый кишер зур,

Менә шундый кечкенә.

Күшиымта:

Кишер, кишер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле.

2) Бар матур бакча,

Анда алма үсә.

Менә шундый алма зур,

Менә шундый кечкенә.

Күшымта:

Алма, алма, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле.

3) Шофер, шофер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле.

Тема: “Серле янчық”.

7 нче кисәк (10 нчы тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-10 секунд*)

Балалар: Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу, Акбай: Эйбәт.

- **Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Давайте, узнаем, что у них в мешочке (хатын-кызы тавышы).**

Акбай (кишер курсаты): Бу нәрсә? (*пауза-6 секунд*)

Тәрбияче белән балалар: Кишер.

Акбай: Кишер нинди? (*пауза-6 секунд*)

Тәрбияче белән балалар: Кишер кечкенә.

Акбай(суган курсаты): Бу нәрсә?

Мияу: Суган.

Мияу(бәрәңгे курсаты): Бу нәрсә?

Акбай: Бәрәңге.

Тема: “Бар матур бакча”.

8 ичэ кисэк (12 ичэ тема).

Жырлы-биюле уен. “Бар матур бакча”.

1) Бар матур бакча,

Анда бэрэнгэ үсэ.

Бэрэнгэ шундый зур,

Бэрэнгэ кечкенэ.

Кушиымта:

Бэрэнгэ, кил өлө,

Биеп-биеп кит өлө.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит өлө.

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсэ.

Менэ шундый суган зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушиымта:

Суган, суган, кил өлө,

Биеп-биеп кит өлө.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит өлө.

3) Бар матур бакча,

Анда кыяр үсэ.

Менэ шундый кыяр зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушиымта:

Кыяр, кыяр, кил өлө,

Биеп-биеп кит өлө.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит әле.

4) Шофер, шофер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле. *(бала тавышы жырлый)*

Тема: “Без хезмәт яратабыз”.

9 ичы кисәк (13 иче тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-10 секунд*).

Балалар: Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу, Акбай: Эйбәт.

-Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Узнайте на ощупь, что у них в мешочке (хатын-кызы тавышы).

Акбай: Бу кишер?

Мияу: Юк.

Акбай: Бу суган?

Мияу: Юк.

Акбай: Бу кәбестә?

Мияу: Эйе, кәбестә.

10 ичы кисәк (13 иче тема).

- Я назову количество овощей, а вы найдите рисунок, покажите, назовите (хатын-кызы тавышы).

Мияу: Бер кәбестә (*пауза-10 секунд*).

Бала: Бер кәбестә.

Мияу: Өч кәбестә (*пауза-10 секунд*).

Бала: Өч кәбестә.

Мияу: Ике кәбестә (*пауза-10 секунд*).

Бала: Ике кәбестә.

Мияу: Биш кәбестә.

Бала: Биш кәбестә.

11 нче кисәк (13 нче тема).

Мияу: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Хәлләр ничек?

Ақбай: Эйбәт.

Мияу: Ақбай, кәбестә бир.

Ақбай: Нинди кәбестә?

Мияу: Зур кәбестә.

Ақбай: Ничә кәбестә?

Мияу: Бер кәбестә.

Ақбай: Мә, бер кәбестә.

Мияу: Рәхмәт, Мияу. Сау бул.

Ақбай: Сау бул, Ақбай.

Тема: “Үйный-үйный эшлибез”.

12 нче кисәк (15 нче тема).

Жырлы-биюле уен.

1)Бар матур бакча,

Анда кишер үсә.

Менә шундый кишер зур,

Менә шундый кечкенә.

Күшымта:

Кишер, кишер, кил әле,

Биеп-биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит әле.

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсә.

Менә шундый суган зур,

Менә шундый кечкенә.

Күшымта:

Суган, суган, кил әле,

Биеп-биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит әле.

3) Бар матур бакча,

Анда кыяр үсә.

Менә шундый кыяр зур,

Менә шундый кечкенә.

Күшымта:

Кыяр, кыяр, кил әле,

Биеп-биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит әле.

4) Шофер, шофер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле.

(бала тавышы жырлый)

Тема: “Төсләр дөньясы”.

13 нче кисәк (16 нчы тема).

Ақбай, Мияу: Исәнмесез, балалар (*пауза-6 секунд*).

Балалар: Исәнме, Ақбай. Исәнме, Мияу.

Ақбай, Мияу: Хәлләр ничек?

Балалар: Эйбәт.

13 нче (а) кисәк (16 нчы тема).

Ақбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп.

Акбай: Туп нинди?

Мияу: Туп кызыл.

13 нче (б) кисәк (16 нчы тема).

Мияу: Бу нэрсә?

Акбай: Туп.

Мияу: Туп нинди?

Акбай: Туп сары.

14 нче кисәк (16 нчы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу нэрсә? (*ир-ат тавышы*)

- Туп (*хатын-кыз тавышы, кыска пауза*)

- Туп нинди? (*ир-ат тавышы*)

- Сары (*хатын-кыз тавышы*)

15 нче кисәк (16 нчы тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу туп (*ир-ат тавышы, пауза-б секунд, балалар кабатлый*) .

- Туп сары (*хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый*).

16 нчы кисәк (16 нчы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу нэрсә? (*ир-ат тавышы*)

- Туп (*хатын-кыз тавышы*).

- Туп нинди? (*ир-ат тавышы*)

- Кызыл (*хатын-кыз тавышы*)

17 нче кисәк (16 нчы тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу туп (*ир-ат тавышы, пауза-б секунд, балалар кабатлый*) .
- Туп кызыл (*хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый*).

18 нче кисәк (16 нчы тема).

Жыр.

Туп, туп, кызыл туп.

Сикер, сикер, кызыл туп.

Туп, туп, сары туп.

Сикер, сикер, сары туп (*бала тавышы*).

19 нче кисәк (16 нчы тема).

Уен.

1) Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тұгыз, ун,

Сикер, сикер кызыл туп.

2) Туп, туп, сары туп,

Сикер, сикер, сары туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тұгыз, ун,

Сикер, сикер сары туп.

Тема: “Төсләр дөнъясы”.

20 нче кисәк (17 нче тема).

Жыр.

1) Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тұғыз, ун,
Сикер, сикер кызыл туп.

2) Туп, туп, сары туп,
Сикер, сикер, сары туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тұғыз, ун,
Сикер, сикер сары туп.

3) Туп, туп, яшел туп,
Сикер, сикер, яшел туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тұғыз, ун,
Сикер, сикер яшел туп.

Тема: “Яшелчә салаты”.

21 нче кисәк (19 нчы тема).

-Заяц хотел приготовить овощной салат. Давайте поможем выбрать овощи. Что нужно для салата?
Нәрсә кирәк? (пауза-3 секунд). **Кишер кирәк?** (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Кирәк.

-Суган кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Кирәк.

-Помидор кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Кирәк.

-Кыяр кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Кирәк.

-Кәбестә кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Кирәк.

-Бәрәңге кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Ақбай: Кирәк.

21 нче (а) кисәк (19 нчы тема).

- Слушай! Повтори! (ир-ат тавышы)

- Тыңла! Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Кишер кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).
- Суган кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).
- Помидор кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).
- Кыяр кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).
- Кәбестә кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).
- Бәрәңгे кирәк (*ир-ат тавышы*).

Тема: “Уйныйбыз да, жырлыыйбыз да”.

22 нче кисәк (23 нче тема).

Балалар тавышы жырлый.

1.Миңа кыяр кирәк,
Сиңа кыяр кирәк.
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрне айткәнчे.

Битлекsez бала: Кәбестә кирәк.

Кәбестә битлеге кигән бала белән битлекsez бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,
Сиңа кәбестә кирәк.

Музыка гына уйный.
2.Миңа кыяр кирәк,
Сиңа кыяр кирәк.
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрне айткәнче.

Битлекsez бала: Бәрәңгे кирәк.

Кәбестә битлеге кигән бала белән битлекsez бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,
Сиңа бәрәңгे кирәк.

Музыка гына уйный.

3. Миңа кыяр кирәк,
Сиңа кыяр кирәк.
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сұзларне әйткәнче.

Битлекsez бала: Суган кирәк.

Кәбестә битлеге кигән бала белән битлекsez бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,
Сиңа суган кирәк.

Музыка гына уйный.

22 нче (а) кисәк (23 нче тема) - шуши уенга сұзсез генә фонограмма.

23 нче кисәк (23 нче тема).

Жырлы-биюле уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

1. Эйдә, эйдә, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар?
Кәрзиндә кызыл, сары,
Яшел, матур алма бар.
2. Эйдә, эйдә, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар?
Кәрзиндә кыяр, суган,
Кәбестә бар, кишер бар.

Тема: “Уңыш бәйрәме”.

24 нче кисәк (24 нче тема).

Жыр.

Бабай, бабай әйт әле, (балалар
Кәрзиндә нәрсә бар? сорый)

Кәрзиндә кызыл, сары,
Яшел, матур алма бар.

(*бабай
жұавабы*)

Бабай, бабай әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар?

(*балалар
сорый*)

Кәрзиндә кыяр, суган,
Кәбестә бар, кишер бар.

(*бабай
жұавабы*)

Тема: “Ашамлықлар”.

25 нче кисәк (25 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Чәй (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Сөт (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Ботка (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).

26 нче кисәк (25 нче тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи (*ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый*).
- Чәй (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*).
- Сөт (*ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый*)
- Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*).
- Ботка (*ир-ат тавышы, балалар кабатлый*)

27 нче кисәк (25 нче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи – тәмле ипи (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*)
- Чәй – тәмле чәй (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Сөт – тәмле сөт(*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*)
- Аш – тәмле аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Ботка – тәмле ботка(*ир-ат тавышы, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*).

28 нче кисәк (25 нче тема).

Жыр.

Без ашыйбыз тәмле аш,
Тәмле аш, тәмле аш.
Без ашыйбыз тәмле ботка,
Тәмле ботка, тәмле ботка.

Тема: “Кем нәрсә яратА?”.

29 нче кисәк (30 нче тема).

-Ребята, слушайте, сказку: “Кто что любит?”- “Кем, нәрсә яратА?”

Персонажлар: эт, песи, куян, аю.

Эт һәм песи, куян белән аюны очраталар.

Эт, песи: Син кем?

Аю: Мин аю.

Куян: Мин куян. Син кем?

Песи: Мин песи Мияу.

Эт: Мин эт Акбай.

Песи: Куян, син нәрсә яратасың?

Куян: Мин, кишер яратам.

Песи: Мә, куян, кишер аша.

Куян: Рәхмәт. Кишер тәмле. Мә, песи, кишер аша.

Песи: Юк-юк, мин сөт яратам, сөт тәмле.

Куян: Мә, сөт, эч.

Песи: Рәхмәт, сөт тәмле. Мә, аю, су эч.

Аю: Юк-юк, мин алма яратам, алма тәмле, баллы.

Песи: Монда алма күп, нинди алма кирәк?

Аю: Кызыл алма кирәк.

Песи сары алма бирә: Мә, кызыл алма.

Аю: Юк, бу сары алма, миңа ике кызыл алма кирәк.

Песи: Мә, ике кызыл алма, аша.

Аю: Рәхмәт.

Аю бер алманы ашый, икенче алманы эткә бирә: Мә, Акбай, алма аша.

Эт: Юк, мин аш, ботка яратам.

Аю: Мә, эт, ботка аша.

Эт: Рәхмәт, ботка тәмле.

Тема: “Туган көн”.

30 нчы кисәк (31 нче тема).

- Скоро у Алии день рождения. Придут гости, нужна посуда: тарелка - тәлинкә, ложка – кашык (*хатын-кыз тавышы*).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)

- Тәлинкә (*хатын-кыз тавышы, пауза - 3 секунд*)

- Кашык (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)

- Кашык (*хатын-кыз тавышы*)

31 нче кисәк (31 нче тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза - 6 секунд*)
- Кашык (*хатын-кыз тавышы*)

32 нче кисәк (31 нче тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык тәлинкәне курсәтәләр, балалар кабатлый*).
- Кашык (*хатын-кыз тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык кашыкны курсәтәләр, балалар кабатлый*).

33 нче кисәк (31 нче тема).

Ақбай: Мияу, кашык бир.

Мияу: Нинди кашык?

Ақбай: Зур кашык. Кызыл кашык.

Мияу: Ничә кашык?

Ақбай: Ике кашык.

Мияу: Мә, ике кашык.

Ақбай: Рәхмәт.

Тема: “Чәй табыны әзерлибез”.

34 нче кисәк (34 нче тема).

-Для гостей мы поставили на стол ложку-кашык, тарелку-тәлинкә. А сегодня поставим чашку-чынаяк (пауза-3 секунд). Чынаяк (хатын-кыз тавышы).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза - 5 секунд*)
- Чынаяк (*хатын-кыз тавышы*)

35 нче кисәк (34 нче тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Чынаяк (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый*).

36 нчы кисәк (34 нче тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Кашык (*хатын-кыз, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык кашык күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый*).

Тема: “Төсле чынаяклар”.

37 нче кисәк (35 нче тема).

- Посмотрите какая красивая, синяя чашка – зәңгэр чынаяк. Мә, зәңгэр чынаяк (*хатын-кыз тавышы*).
- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Зәңгэр – зәңгэр чынаяк,

Зәңгэр – зәңгэр чынаяк.

Әйе шул, әйе шул,

Матур, чиста чынаяк.

Әйе шул, әйе шул,

Зәңгэр, зәңгэр чынаяк.

Тема: “Без киенәбез”.

38 нче кисәк (39 нчы тема).

Жыр.

Минем күлмәк матур, (*кыз тавышы*)
Синең күлмәк матур. (*малай тавышы*)
Эйе шул, эйе шул,   (*икесе*
Минем күлмәк матур.   (*бергә*)
Минем чалбар матур, (*малай тавышы*)
Синең чалбар матур. (*кыз тавышы*)
Эйе шул, эйе шул,   (*икесе*
Минем чалбар матур.   (*бергә*)

Тема: “Киенергә ярдәм ит”.

39 нчы кисәк (40 нчы тема).

-Акбай и Мияу принесли куклам новые наряды: чалбар, күлмәк. Кукле девочке предложим одеть платье, мальчику – брюки. “Курчак күлмәк ки”. “Курчак чалбар ки”(пауза- 3 секунд). Эйдәгез, курчакны киендерәбез. Кукла, надень платье. Курчак, күлмәк ки (пауза- 10 секунд). Курчак, чалбар ки (пауза- 10 секунд, хатын-кыз тавышы).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы*)

- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакка чалбар кидерә*).

- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кыз тавышы*)

- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакка күлмәк кидерә*).

Тема: “Алия йокларга жыена”.

40 нче кисәк (41нче тема).

-Куклам пора спать. Поможем снять платье и брюки. Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакка күлмәген салдыра*). Курчак, чалбар сал (*хатын-кыз тавышы*).

41 нче кисәк (41нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы*)
- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакның чалбарын салдыра*).
- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакның күлмәген салдыра*).

42 нче кисәк (41 нче тема).

- Слушай! Повтори! Выполнни! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! Утә! (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк сал (*ир-ат тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның күлмәген салдыралар*).
- Курчак, чалбар сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның чалбарын салдыралар*).

43 нче кисәк (41 нче тема).

Бишек жыры (*гадирәк сүзле булса, яхши булыр иде*)

Тема: “Хәерле көн”

44 нче кисәк (43 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен курсәтә*).
- Бу бит (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен курсәтә*).
- Бу кул (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның кулын курсәтә*).
- Бу кул (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче курчакның кулын курсәтә*).

45 нче кисәк (43 нче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үzlәренең битен күрсәтәләр, кабатлыилар*).
- Бу кул(*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үzlәренең кулын күрсәтәләр, кабатлыилар*).

46 нчы кисәк (43 нче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мә су, бит ю (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр, кабатлыилар*).
- Мә су, кул ю (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр, кабатлыилар*).

47 нче кисәк (43 нче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бит чиста (*ир-ат тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыилар, хәрәкәт белән күрсәтәләр*).
- Кул чиста (*хатын-кыз тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыилар, хәрәкәт белән күрсәтәләр*).

48 нче кисәк (43, 44 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Мә су,

Бит, кулны ю.

Чиста су, чиста су,

Ю, ю,ю.

Тема: Өстәл театры “Өч аю”.

49 нчы кисәк (46 нчы тема).

-Ребята, слушайте, сказку: “Три медведя”- “Өч аю”

Персонажлар: өч аю.

Күренеш: Урман. Урмандагы өйдә өч аю яши.

В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьким голоском.

После ужина медведи собирались за крутым столом и дружно вели беседу.

Михаил Иванович садился за стол и грубым голосом говорил: “**Бу өстәл**”. Настасья Петровна не так громко: “**Бу өстәл**”. Маленький Мишутка говорил тоненьким голоском: “**Бу өстәл**”.

А потом Михаил Иванович поудобнее садился на стул и говорил: “**Бу урындық**”. Настасья Петровна говорила: “**Бу урындық**”. А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: “**Бу урындық?**”.

После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати.

Михаил Иванович грубым голосом говорил: “**Бу карават**”. Настасья Петровна говорила не так громко: “**Бу карават**”. А Мишутка-шалунишка показал на свою кровать и сказал: “**Бу диван**”. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: “**Бу карават**”.

Перед сном медведи желали друг-другу: “Спокойной ночи” и сладко засыпали.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхәт”.

50 нче кисәк (49 нчы тема).

-Мияу и Акбай приглашают нас в магазин игрушек (хатын-кыз тавышы)

Мияу: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Исәнме, Мияу. Әйбәт. Нәрсә кирәк?

Мияу: Туп кирәк.

Акбай: Нинди туп?

Мияу: Зур, яшел, матур туп.

Акбай: Ничә туп?

Мияу: Бер туп.

Акбай: Мә, бер туп.

Мияу: Рәхмәт. Сау бул, Акбай.

Акбай: Сау бул, Мияу.

51 нче кисәк (49 нчы тема).

-Дети, игрушки тоже хотят с нами поиграть в игру “Карусель”. Давайте поиграем (*хатын-кыз тавышы*).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Әллә-лә, әллә-лә,
Карусельләр әйләнә,
Матур курчак әйләнә.
Зур-зур аю әйләнә.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхәт”.

52 нче кисәк (50 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Алиянең туган көненә
Без пешердек ак ипи.
Менә шундый ипи зур,
Менә шундый кечкенә,
Менә шундый тәмле,
Менә шундый баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул ипи тәмле.

Тема: “Уйнарга яратам”.

53 нче кисәк (52 нче тема).

-Ребята, к нам пришел красивый зайчик. Я очень его люблю: “яратам”. Вы тоже обнимите зайчика и скажите: “люблю” - “яратам” (*хатын-кыз тавышы*).

54 нче кисәк (52 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Яратам (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап курсәтә*).
- Яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза- 5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап курсәтә*).

55 ичे кисәк (52 ичे тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Яратам (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар*).
- Яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар*).

56 ичы кисәк (52 иче тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин алма яратам (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, алманы күрсәтә, балалар әйтә*).
- Мин кыяр яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, кыярны күрсәтә, балалар әйтә*).
- Мин груша яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, грушаны күрсәтә, балалар әйтә*).
- Мин ипи яратам (*ир-ат тавышы, мандаринны күрсәтә, балалар әйтә*).

57 иче кисәк (52 иче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Мин алма яратам,

Яратам, яратам.

Мин кыяр яратам,

Яратам, яратам.

Мин груша яратам,

Яратам, яратам.

Мин Коляны яратам,

Яратам, яратам.

Мин Оляны яратам.
Яратам, яратам.

Тема: “Син нэрсө яратасың?”.

58 нчэ кисэк (53 нчэ тема).

Жыр “Яратам”.

Яратам, яратам.

Курчак яратам.

Яратам, яратам.

Аю яратам.

Яратам, яратам.

Куян яратам.

Яратам, яратам.

Туп яратам.

Яратам, яратам.

Песи яратам.

Яратам, яратам.

Эт яратам.

Тема: “Үйний-үйний үсэбэз”.

59 нчы кисэк (55 нчэ тема).

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Карусельлэр эйлэнэ.

Матур кызлар эйлэнэ,

Зур малайлар эйлэнэ.

Тема: “Нэрсө бар?”.

60 нчы кисэк (56 нчы тема).

- Эйт әле, эйт әле,

Кэрзиндэ нэрсө бар? (*ир-ат тавышы*)

- Кэрзиндэ алма бар,
Тэмле, тэмле алма бар.
Эйе шул, эйе шул,
Кызыл, кызыл алма бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Эйт әле, эйт әле,
Кэрзиндэ нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кэрзиндэ кыяр бар,
Тэмле, тэмле кыяр бар.
Эйе шул, эйе шул,
Яшел, яшел кыяр бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Эйт әле, эйт әле,
Кэрзиндэ нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кэрзиндэ кишер бар,
Тэмле, тэмле кишер бар.
Эйе шул, эйе шул,
Сары, сары кишер бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Эйт әле, эйт әле,
Кэрзиндэ нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кэрзиндэ кәбестә бар,
Тэмле, тэмле кәбестә бар.
Эйе шул, эйе шул,
Зур, зур кәбестә бар (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Сабантуйга әзерләнәбез”.

61 ичке кисәк (58 ичке тема).

- Завтра праздник Сабантуй. Акбай и Мияу приглашают нас на праздник. Для праздника нужны подарки, призы. Предложите им свои игрушки (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)

Балалар: Исәнме, Мияу. Исәнме, Акбай.

Акбай: Исәнмесез, балалар.

Мияу: Исәнмесез, балалар.

62 нчы кисәк (58 нче тема).

Жыр.

1. Карагыз, карагыз,
Сабантуйга барабыз.
Сабантуйга барабыз,
Уйнап бүләк алабыз.

2. Сабантуйга барабыз,
Сикерәбез, чабабыз.
Жырлап, биеп алабыз,
Уйнап бүләк алабыз.

Тема: “Күнелле Сабантуйга уеннары”.

63 нче кисәк (59 нчы тема).

Балалар башкаруында “Сабантуй” жыры.

АУДИОЯЗМАЛАР. (мәктәпкә әзерлек төркеме)

Тема: “Әйдәгез, танышабыз”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (озын пауза-20 секунд).

Тәрбияче: Син кем? Не отвечает. Интересно, кто же это? Дети, помогите мне. Новерное, хочет, чтобы спросили все вместе. Син кем?

Бергә: Син кем?

Тәрбияче: Молчат. Давайте, спросим погромче. Син кем?

Бергә: Син кем?

Мияу: Мин песи. Мин Мияу (озын пауза-10 секунд).

Тәрбияче: А-а, это наш друг Мияу, давайте, позовём его.

Бергэ: Мияу, кил монда!

Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-4 секунд).

Мияу керэ: Исэнмесез (кыска пауза-4 секунд).

Балалар: Исэнме, Мияу. Хэллэр ничек?

Мияу: Эйбэт (кыска пауза-3 секунд).

Балалар: Мияу, утыр.

Мияу: Рэхмэт.

2 нче кисæk (1 нче тема).

- Ребята, слушайте, как знакомятся Оля с Колей (*ир-ат тавышы*)

- Исэнме (*кыз тавышы, кыска пауза*)

- Исэнме (*малай тавышы, кыска пауза*)

- Син кем? (*кыз тавышы, кыска пауза*)

- Мин Коля. Син кем? (*малай тавышы, кыска пауза*)

- Мин Оля (*кыз тавышы*).

Тема: “Хээрле көн”.

3 нче кисæk (2 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (кыска пауза -5 секунд).

Бергэ: Син кем?

Акбай: Мин эт, Акбай. Hay-hay.

Мияу: Мин песи, Мияу. Мияу-Мияу (*озын пауза-10 секунд*).

Бергэ: Акбай, кил монда.

Мияу, кил монда.

Акбай, Мияу: Исэнмесез, балалар (кыска пауза -5 секунд).

Балалар: Исэнмесез, Акбай, Мияу.

4 нче кисæk (2 нче тема) (*телефоннан сойлэшиү*)

Акбай: Алло.

Мияу: Алло. Син кем?

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Хәерле көн, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт. Рәхмәт. Ақбай, хәлләр ничек?

Ақбай: Әйбәт. Рәхмәт. Сау бул, Мияу.

Мияу: Сау бул, Ақбай.

5 ичे кисәк (2 ичे тема).

Жыр. “Хәерле көн”.

Хәерле көн, әти (*ир-ат тавышы*).

Хәерле көн, әни (*хатын-кызы тавышы*).

Хәерле көн, бабай (*ир-ат тавышы*).

Хәерле көн, әби (*хатын-кызы тавышы*).

Тема: “Син кем?”

6 ичы кисәк (4 иче тема).

- Ақбай и Мияу тоже хотят играть с нами в сказку «Репка». Они должны хорошо запомнить ваши имена. Давайте, проверим. Ақбай отвернётся, а вы по очереди будете подходить, и здороваться с ним. Ақбай будет угадывать, кто это (*ир-ат тавышы*).

Мияу: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Син кем? Оля?

Мияу: Юк, мин Мияу.

Тема: “Шалкан” әкиятен сәхнәләштерү.

7 иче кисәк (5 иче тема).

Ақбай: Бу кем?

Мияу: Бу әти.

Ақбай: Әйе, әти. Бу кем?

Мияу: Бу әни.

Ақбай: Юк. Бу кем?

Мияу: Бу кыз.

Акбай: Юк. Бу кем?

Мияу: Бу бабай.

Акбай: Эйе, бу бабай.

8 ичे кисәк (5 ичे тема).

- Ребята, слушайте. Спросите: Это кто?-Бу кем? (*ир-ат тавышы*)

- Исәнмесез (*эни тавышы, озын пауза-10 секунд*)

- (балалар сорый) ... Бу кем?

- Бу эни (*эни тавышы, кыска пауза-3 секунд*).

- Исәнмесез (*эти тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (балалар сорый) ... Бу кем?

- Бу эти (*эти тавышы, кыска пауза-3 секунд*).

- Хәерле көн, мыр-р-р...(*песи тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (балалар сорый) ... Бу кем?

- Бу песи (*песи тавышы*)

- Хәлләр ничек? Р-р-р...(*эт тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (балалар сорый) ... Бу кем?

- Бу эт (*эт тавышы, кыска пауза-3 секунд*)

- Чи, чи чи. Исәнмесез (*тычкан тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (балалар сорый) ... Бу кем?

- Бу тычкан (*тычкан тавышы*).

Тема: “Бу нәрсә?”

9 ичы кисәк (7 иче тема).

- Ребята, мы с вами хорошо потрудились, вырастили большую репку. Молодцы. Теперь можно поиграть. Акбай и Мияу принесли нам игрушки. Давайте, спросим: Это что? – Бу нәрсә? (*ир-ат тавышы*).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Бу тычкан.

Акбай: Нинди тычкан?

Мияу: Кечкенә тычкан.

10 нчы кисәк (7 нче тема).

Акбай белән Мияу сатучы-сатып алучы ролыләрендә.

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Нәрсә кирәк?

Мияу: Туп кирәк.

Акбай: Нинди туп?

Мияу: Зур, матур туп.

Акбай: Мә, зур, матур туп.

Мияу: Рәхмәт. Саубул Акбай.

Акбай: Саубул, Мияу.

Тема: “Кем нишли?”

11 нче кисәк (8 нче тема).

- Ребята, слушайте вопрос, найдите соответствующую картинку и ответьте (*ир-ат тавышы*).

- Эти нишли? (*ир-ат тавышы*, озын пауза -20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: эти йоклый).

- Эйе, эти йоклый (*хатын-қыз тавышы*).

- Эни нишли? (*ир-ат тавышы*, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: эни юа).

- Эйе, эни юа (*хатын-қыз тавышы*).

- Кыз нишли? (*ир-ат тавышы*, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: кыз утыра).

- Эйе, кыз утыра (*хатын-қыз тавышы*).

- Малай нишли? (*ир-ат тавышы*, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: малай йоклый).

- Эйе, малай йоклый (*хатын-қыз тавышы*).

- Әби нишли? (*ир-ат тавышы*, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: әби юа).

- Эйе, әби юа (*хатын-қыз тавышы*).

- Бабай нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: бабай утыра*).

- Эйе, бабай утыра (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Дұсларны сыйлыйбыз”.

12 нче кисәк (10 нчы тема).

Жыр. “Нишли?”

Нишли? Нишли?

Йоклый, йоклый.

Нишли? Нишли?

Утыра, утыра.

Нишли? Нишли?

Ашый, ашый.

Нишли? Нишли?

Эчә, эчә.

Тема: “Нишилесен?”

13 нче кисәк (11 нче тема).

Ребята, Ақбай и Мияу угощаются. Мияу спрашивает: Ақбай, что делаешь? – Нишилесен? (ир-ат тавышы)

Мияу: Ақбай, нишилесен?

Ақбай: Кушаю. Ашыйм, ашыйм. Мияу, нишилесен?

Мияу: Пью. Эчәм, эчәм (озын пауза)

Тәрбияче: Спросите, что делает Ақбай?

Бергә: Ақбай, нишилесен?

Ақбай: Ашыйм (озын пауза).

Тәрбияче: Спросите, что делает Мияу?

Бергә: Мияу, нишилесен?

Мияу: Эчәм.

Тема: “Нишилесен?” (телефоннан сөйләшү)

14 нче кисәк (11 нче тема).

- Исәнме, хәерле көн, Оля (*малай тавышы*).
- Исәнме, хәерле көн. Син кем? (*кыз тавышы*).
- Мин Коля (*малай тавышы*).
- Хәлләр ничек, Коля? (*кыз тавышы*).
- Эйбәт. Хәлләр ничек, Оля? (*малай тавышы*).
- Эйбәт (*кыз тавышы*).
- Оля, нишилесен? (*малай тавышы*).
- Алма ашыйм. Коля, нишилесен? (*кыз тавышы*).
- Чәй эчәм (*малай тавышы*).
- Сау бул, Коля (*кыз тавышы*).
- Сау бул, Оля (*малай тавышы*).

Тема: “Эйдәгез, уйныйбыз”.

15 нче кисәк (13 нче тема).

- Исәнме, Оля (*малай тавышы*).
- Исәнме, Коля (*кыз тавышы*).
- Хәерле көн (*малай тавышы*).
- Хәерле көн (*кыз тавышы*).
- Хәлләр ничек? (*малай тавышы*).
- Эйбәт. Коля, хәлләр ничек? (*кыз тавышы*).
- Эйбәт (*малай тавышы*).
- Коля, нишилесен? (*кыз тавышы*).
- Ботка ашыйм. Син нишилесен? (*малай тавышы*).
- Мин уйныйм (*кыз тавышы*).
- Сау бул, Оля (*малай тавышы*).
- Сау бул, Коля (*кыз тавышы*).

Тема: “Кунак килде”.

16 нчы кисәк (14 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (*озын пауза-10 секунд*).

Бергә: Кем анда?

Әби: Мин әби (*кысса пауза-4 секунд*).

Бергә: Әби, кил монда.

Ишек ачылған тавыш (*кысса пауза-3 секунд*).

Әби: Исәнмесез, балалар (*озын пауза-10 секунд*).

Бергә: Исәнме, әби. Әби, хәлләр ничек?

Әби: Эйбәт, рәхмәт (*кысса пауза-4 секунд*).

- Предложите бабушке сесть на стул (*хатын-кыз тавышы, кысса пауза-4 секунд*).

Бергә: Әби, утыр.

- Әби нишилесен? (*хатын-кыз тавышы*).

Әби: Сижу - утырам. Утырам.

17 нче кисәк (14 нче тема).

- Бабушка ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (*хатын-кыз тавышы*).

Әби: Утырам.

- Мияу, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Утырам.

- Ақбай, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (*хатын-кыз тавышы*).

Ақбай: Утырам.

18 нче кисәк (14 нче тема).

Мияу: Әби, кил монда, утыр.

Әби: Рәхмәт.

Мияу: Әби, нишилесен?

Әби: Утырам.

Мияу: Әби, мә чәй, эч.

Әби: Рәхмәт, чәй тәмле.

Тема: “Кафега барабыз”.

19 нчы кисәк (16 нчы тема).

- Ақбай и Мияу встретились по пути в кафе. Слушайте, как они разговаривали друг с другом (хатын-кызы тавышы).

Ақбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Ақбай. Хәлләр ничек?

Ақбай: Эйбәт. Хәлләр ничек?

Мияу: Эйбәт.

Ақбай: Мияу, куда идешь? Кая барасың?

Мияу: Иду в кафе. Кафега барам. Ақбай, кая барасың?

Ақбай: Кафега барам.

Тема: “Без кафеда” (телефоннан сөйләшиү)

20 нче кисәк (17 нче тема).

- Слушайте, как Коля угощается в кафе. Из кафе звонит Оле. (ир-ат тавышы).

- Исәнме, Оля (малай тавышы).

- Исәнме, Коля (кызы тавышы).

- Хәлләр ничек? (малай тавышы).

- Эйбәт. Коля, син нишлисен? (кызы тавышы).

- Мин бәрәңге ашыйм (малай тавышы).

- Бәрәңге тәмлеме? (кызы тавышы).

- Эйе, бәрәңге тәмле. Оля, син нишлисен? (малай тавышы).

- Мин уйныым (кызы тавышы).

- Сау бул, Оля (малай тавышы).

- Сау бул, Коля (кызы тавышы).

Тема: “Күнелле уеннар”.

21 нче кисәк (20 нче тема).

- У меня тоже есть рисунки, давайте их посмотрим (клоун,ир-ат тавышы).

- Зайчик прыгает. Куюн сикерә. Сикерә (озын пауза-20 секунд).

- Зайчик бежит. Куюн йөгерә. Йөгерә.

22 нче кисәк (20 нче тема).

- Слушай. Найди соответствующий рисунок (ир-ат тавышы)

-Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке утыра (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу керпе. Керпе кечкенә, матур. Керпе уйный (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу аю. Аю зур, матур. Аю йоклый (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу песи. Песи кечкенә, матур. Песи сөт эчә (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу эт. Эт зур, матур. Эт ашый (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу kız. Кыз кечкенә, матур. Кыз кул юа (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу куян. Куян кечкенә, матур. Куян сикерә (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке йөгерә (балалар рәсемне таба, күрсәтә).

23 нче кисәк (20 нче тема).

Жырлы-биюле уен “Әйдәгез, биибез”.

1) Бар монда зур төлке.

Зур төлке, матур төлке.

Төлке, төлке кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

2)Бар монда зур аю,

Зур аю, матур аю.

Аю, аю кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

3)Бар кечкенә куян,

Кечкенә, матур куян.

Куян, куян кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

4)Бар кечкенә керпе,

Кечкенә, матур керпе.

Керпе, керпе кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

Тема: “Спорт бэйрәменә әзәрләнәбез”.

24 нче кисәк (22 нче тема).

- Акбай и Мияу готовятся на спортивный праздник. Мияу, кая баrasың? (*ир-ат тавышы*)

Мияу: Спорт бэйрәменә барам.

- Акбай, кая барасың? (*ир-ат тавышы*).

Акбай: Спорт бэйрәменә барам.

Мияу: Акбай, сикер! Акбай, син нишлisen?

Акбай: Мин сикерәм. Мияу, беги! Мияу, йөгер! Мияу, йөгер! Мияу, син нишлisen?

Мияу: Я бегу. Мин йөгерәм. Йөгерәм.

Тема: “Бәйрәмгә барабыз”.

25 нче кисәк (23 нче тема).

- Акбай и Мияу собирались в Казань. Покупают в кассе билет (*хатын-кызы тавышы*)

Мияу: Акбай, билет бир эле.

Акбай: Кая барасың?

Мияу: Казанга барам.

Акбай: Мә, билет.

Мияу: Рәхмәт.

- Мы с вами тоже поедем в город Казань. Спросите, у кассира билет (*хатын-кызы тавышы*)

26 нчы кисәк (23 нче тема).

- Мы проезжаем заповедную зону. Тут обитают дикие животные, которые охраняются (*кыска пауза, ир-ат тавышы*)

- Ребята, скажите, кого вы видите? Что они делают? (*ир-ат тавышы*)

27 нче кисәк (23 нче тема).

- Остановка для отдыха. Здесь можно поесть и попить (*кыска пауза, ир-ат тавышы*)

Акбай: Мин өчпочмак ашыйм. Син нишлisen?

Мияу: Мин чәк-чәк ашыйм.

28 нче кисәк (23 нче тема).

Жыр.

Мин барам, барам, барам,
Казанга барам, барам.
Эйе шул, эйе шул,
Казанга барам, барам.

Тема: “Казанда спорт бәйрәме”.

29 нчы кисәк (25 нче тема).

- **Исәнме, мин корреспондент. Син кем? (хатын-кыз тавышы).**

Ақбай: Исәнмесез. Мин Ақбай.

- **Сиңа ничә яшь? (хатын-кыз тавышы).**

Ақбай: 6 яшь.

- **Син нишлисен? (хатын-кыз тавышы).**

Ақбай: Мин сикерәм.

- **Рәхмәт (хатын-кыз тавышы).**

- **Исәнме, мин корреспондент. Син кем? (хатын-кыз тавышы).**

Мияу: Исәнмесез. Мин Мияу.

- **Сиңа ничә яшь? (хатын-кыз тавышы).**

Мияу: 6 яшь.

- **Син нишлисен? (хатын-кыз тавышы).**

Мияу: Мин йөгерәм.

- **Рәхмәт (хатын-кыз тавышы).**

30 нчы кисәк (25 нче тема).

(Физминутка үткәрер өчен дәртле музыкага жырланса, яшиы бұлдырып иде)

Әй, нәниләр, нәниләр
Ардық без, дип әйтмиләр.
Аякларын күтәреп,

Матур итеп атлыйлар.

Хәзәр барабыз алга

Еғылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хәзәр барабыз артка

Еғылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Еғылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хәзәр барабыз артка

Еғылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Тема: “Безнең дұслар”.

31 нче кисәк (28 нче тема).

- Ребята, к нам из цирка пришли домашние птицы. Давайте, с ними познакомимся (хатын-кызы тавышы, кыска пауза).

Әтәч тавышы: Кикрикүк. Әтәч. Әтәч. Әтәч (озын пауза-6секунд).

Бергә: Әтәч. Әтәч. Әтәч.

Тавық тавышы: Ко-ко-ко. Тавық. Тавық. Тавық (озын пауза -6 секунд).

Бергә: Тавық. Тавық. Тавық.

32 нче кисәк (28 нче тема).

Жыр.

1)Бар монда зур әтәч,

Зур әтәч, матур әтәч.

Әтәч, әтәч кил әле,

Биеп, биеп кит әле (2 тапкыр).

2)Бар кечкенә тавық,

Кечкенә, матур тавық.

**Тавык, тавык кил эле,
Биеп, биеп кит эле (2 тапкыр).**

Тема: “Үрдәк дусларын тапты”.

33 нче кисәк (29 нчы тема).

Ишек шакыган тавыш (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Кем анда?

Үрдәк: Бак-бак, мин (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Кил монда.

Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-3 секунд).

Үрдәк: Исәнмесез (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Исәнмесез. Син кем?

Үрдәк: Мин үрдәк. Мин үрдәк. Үрдәк.

34 нче кисәк (29 нчы тема).

Үрдәк: Бак-бак. Хозяин цирка ищет своих зверей, птиц. Отправил меня за ними.

- Утка долго шла проголодалась, давайте, угостим. Үрдәк, кил монда, утыр. Мә, ботка аша (хатын-кызы тавышы).

Үрдәк: Бак-бак. Рәхмәт, ботка тәмле.

- Давайте, позовем зверей, птиц и угостим их тоже (хатын-кызы тавышы).

Тема: “Акбай чана шуа”.

35 нче кисәк (31 нче тема).

-Слушайте, как будет санки по-татарски (ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд).

-Бу чана (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче куянның чанасын курсәтә)

-Бу чана (кыска пауза-3 секунд). Повторите (кыска пауза-3 секунд). Бу чана (ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый)

-Бу чана (ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый)

-Слушайте (кыска пауза-3 секунд). Заяц катается на санках (ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд)

-Куян чана шуа (кыска пауза-3 секунд). Куян чана шуа (ир-ат тавышы).

36 нчы кисәк (31 нче тема).

- Күян нишли? (*ир-ат тавышы*).
- Чана шуа (*хатын-кыз тавышы*).
- Төлке нишли? (*ир-ат тавышы*).
- Чана шуа (*хатын-кыз тавышы*).
- Бүре нишли? (*ир-ат тавышы*).
- Чана шуа (*хатын-кыз тавышы*).
- Аю нишли? (*ир-ат тавышы*).
- Чана шуа (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Чана шуам”.

37 нче кисәк (32 нче тема).

Ақбай белән Мияу жырлылар.

Мин Акбай, мин Акбай,

Зур Акбай, матур Акбай (*Акбай тавышы*).

Мин Мияу, мин Мияу,

Зур Мияу, матур Мияу (*Мияу тавышы*).

38 нче кисәк (32 нче тема).

Мияу: Акбай, бу нәрсә?

Акбай: Бу чана.

Мияу: Чана нинди?.

Акбай: Чана зур, кызыл.

Чана шуган тавыш ишетелә (*кыска пауза-3 секунд*).

Мияу: Акбай, нишилсөң?

Акбай: Мин чана шуам. Мияу, кил монда. Утыр.

Мияу: Мин чана шуам.

Тема: “Әйдә, бие”.

39 нчы кисәк (34 нче тема).

“Зиләйлүк” татар халық көе ишетелә (сүзләрне әйткәндә көй акрын гына ишетелә)

- Ребята, слушайте, какая красивая, весёлая плясовая мелодия «Зиләйлүк». Так и хочется поплясать. Давайте вместе попросим: Акбай, танцуй. Акбай, бие. Мияу, танцуй. Мияу, бие (хатын-кызы тавышы).

40 нчы кисәк (34 нче тема).

“Зиләйлүк” татар халық көе.

Тема: “Без биибез”.

41 нче кисәк (35 нче тема).

Татар халық био көе.

Тема: “Мияуның бүлмәсен бизибез”.

42 нче кисәк (37 нче тема).

Акбай: Скоро у Мияу день рождения. Я не подготовил ей подарок. А знаете почему? Зашёл в магазин, где продавались огромные воздушные шары. Но забыл, как называть цвета по-татарски и стал показывать пальцами. Продавцы не захотели со мной разговаривать, с таким невежливым. Чтобы такого не повторилось, помогите мне вспомнить цвета по-татарски.

43 нче кисәк (37 нче тема)

Акбай (жырлап әйтә): Если нравится тебе, то делай так. Эгәр сиңа ошый икән, син бие (озын пауза-10секунд, Акбай бии, балалар күшила).

Акбай: Мин биим (кыска пауза-4 секунд).

Бергә: Мин биим.

Акбай (жырлап әйтә): Эгәр сиңа ошый икән, син сикер (пауза-4 секунд).

Акбай: Мин сикерәм (кыска пауза-4 секунд)

Бергә: Мин сикерәм.

Акбай (жырлап әйтә): Эгәр сиңа ошый икән, син йөгер (пауза-4 секунд).

Акбай: Мин йөгерәм (кыска пауза-4 секунд)

Бергә: Мин иөгерәм.

Ақбай (жырлап әйтә): Әгәр сиңа ошың икән, син уйна (*пауза-4 секунд*).

Ақбай: Мин уйныңым (*кысқа пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин уйныңым.

Ақбай (жырлап әйтә): Әгәр сиңа ошың икән, син утыр (*пауза-4 секунд*).

Ақбай: Мин утырам (*кысқа пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин утырам.

44 нче кисәк (37 нче тема).

Ақбай: Я думаю, что день рождения Мияу будет интересным, если мы для неё выучим песню.

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә

Без пешердек ак ипи.

Менә шундый ипи зур,

Менә шундый кечкенә.

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул, ипи тәмле.

Тема: “Туган көнгә бүләк әзерлибез”.

45 нче кисәк (38 нче тема).

Ақбай: На день рождения Мияу я подготовил в подарок песню.

Бергә: Ақбай, жырла.

Ақбай: Я люблю петь! Я пою – мин жырлыйм. Мин жырлыйм, жырлыйм (*жырлый: лә-лә-лә*).

Бергә: Ақбай, син нишилсең?

Ақбай: Мин жырлыйм. А вы любите петь?

46 нчы кисәк (38 нче тема).

Жыр.

1) Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,
Мин матур жырлыйм, жырлыйм.
Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,
Мин матур жырлыйм, жырлыйм.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур жырлыйм, жырлыйм.
2) Мин биим, биим, биим.
Мин матур биим, биим.
Мин биим, биим, биим,
Мин матур биим, биим.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур биим, биим.

Тема: “Мияуның туган көнө”.
47 нче кисәк (40 нчы тема).

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә
Без пешердек ак ипи.
Менә шундай ипи зур,
Менә шундай кечкенә.
Менә шундай тәмле,
Менә шундай баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул, ипи тәмле.

Мияу: Зур рәхмәт.

Ақбай: Ребята, видите, Мияу не просто говорит спасибо, а “большое спасибо” – “зур рәхмәт”.

Мияу: Зур рәхмәт.

Ақбай: Попросите Мияу, чтобы она станцевала (*кысса пауза-4 секунд*).

Бергә: Мияу, әйдә, бие (пауза-6 секунд).

Мияу татар биу көенә бии (кыска пауза-4 секунд).

Бергә: Мияу матур бии.

Мияу: Зур рәхмәт.

Тема: “Туган көн табынында”.

48 нче кисәк (41 нче тема).

- День рождения продолжается (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Я вам тоже подготовила сюрприз. Отгадайте мои загадки.

1) Мин зур, матур, әйбәт. Мин йөгерәм, сикерәм, утырам, жырлыйм: “Тяф-тяф”. Бел (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Төлке (*хатын-кыз тавышы*).

2) Мин кара. Мин кечкенә, матур, әйбәт. Мин йөгерәм, сикерәм, биим, ашыйм, жырлыйм: “Чи-чи-чи”. Бел (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Тычкан. (*хатын-кыз тавышы*).

3) Мин кызыл. Мин зур, матур, әйбәт. Мин или ашыйм, су эчәм, биим, жырлыйм: “Кикрикүк”. Бел. (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Этәч (*хатын-кыз тавышы*).

4) Мин ак. Мин кечкенә, матур, әйбәт. Мин или ашыйм, йөгерәм, жырлыйм: “Ко-ко-ко”. Бел. (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Тавык (*хатын-кыз тавышы*).

49 нчы кисәк (41 нче тема).

Мияу: Эйдәгез, балалар, утырыгыз. Вы сидите за волшебным праздничным столом, будьте вежливы, угощайте друг-друга.

Мияу: Нәрсә кирәк?

Акбай: Алма кирәк.

Мияу: Нинди алма?

Акбай: Яшел, зур, тәмле алма.

Мияу: Мә, яшел, зур, тәмле алма.

Акбай: Зур рәхмәт.

Мияу: Акбай, син нишлисен?

Акбай: Мин алма ашыйм.

Мияу: Алма тәмлеме?

Акбай: Эйе, алма тәмле. Мин алма яратам.

Тема: “Күнелле сәяхәт”.

50 нче кисәк (43 нче тема).

- Малай китап укый (*пауза-3 секунд*). Малай китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә, пауза -4 секунд*).
- Кыз китап укый (*пауза-3 секунд*). Кыз китап укый (*хатын-кызы тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә, пауза -4 секунд*).
- Куян китап укый (*пауза-3 секунд*). Куян китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә, пауза -4 секунд*).
- Төлке китап укый (*пауза-3 секунд*). Төлке китап укый (*хатын-кызы тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә*).

Тема: “Күнелле сәяхәт”.

51 нче кисәк (44 нче тема).

Мияу: Перед нами лес. Ребята, смотрите, лесной компьютер, а в компьютере электронное письмо. Это письмо от волшебника. В нем написано, что волшебник рисует –рәсем ясый. Послушайте и повторите за ним. Если мы выполним задание лесного волшебника сможем идти дальше.

- Рәсем ясыйм. Алма ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Алма ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Алма ясыйм.*
- Рәсем ясыйм. Туп ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Туп ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Туп ясыйм.*
- Рәсем ясыйм. Шар ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Шар ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Шар ясыйм.*
- Рәсем ясыйм. Китап ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Китап ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Китап ясыйм.*

52 нче кисәк (44 нче тема).

Мияу: Ребята, я тоже люблю рисовать. Я рисую яблоко – мин алма ясыйм.

- Мин рәсем ясыйм. Мин алма ясыйм (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясыйлар”, жәмләне кабатлыилар*) – *Мин рәсем ясыйм. Мин алма ясыйм.*
- Мин рәсем ясыйм. Мин туп ясыйм (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясыйлар”, жәмләне кабатлыилар*) – *Мин рәсем ясыйм. Мин туп ясыйм.*
- Мин рәсем ясыйм. Мин шар ясыйм (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясыйлар”, жәмләне кабатлыилар*) – *Мин рәсем ясыйм. Мин шар ясыйм.*
- Мин рәсем ясыйм (*ир-ат тавышы*) – *Мин рәсем ясыйм.*

53 нче кисәк (44 нче тема) (*телефоннан сөйләшу*).

Мияу(шалтырата): .... (пауза) Хәерле көн.

Тылсымчы: Исәнмесез.

Мияу: ... (пауза) Халлар ничек?

Тылсымчы: Эйбәт. Син нишлисең?

Мияу: .... (пауза) Мин рәсем ясыйм.

Тылсымчы: Нинди рәсем?

Мияу: ... (пауза) Алма, туп, шар, китап.

Тылсымчы: Эйбәт, килегез мәктәпкә. Приходите в школу.

Мияу: ... (пауза) Мәктәпкә?

Тылсымчы: Эйе, мәктәпкә.

Мияу: ... (пауза) Рәхмәт. Сау булыгыз.

Тылсымчы: Сау булыгыз.

54 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Ребята, лесной волшебник приглашает нас в волшебную страну, где говорят только на татарском языке. Возьмите телефон, расскажите друг-другу, что вы поете, танцуете, рисуете, читаете.

55 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Молодцы ребята. Мы теперь точно попадем в волшебную страну “Школа”- “Мәктәп”.

56 нчы кисәк (46 нчы тема).

Ақбай: Ребята, мы можем продолжить путь, ведь лесной волшебник пригласил нас в страну, которая называется “Школа” – “Мәктәп”. Путешествие продолжается. Но что это? На нашем пути высокая гора, чтобы пройти гору нужно прочитать пиктограммы. Если мы поймем, что написано, гора даст нам продолжить дорогу.

Мияу (пиктограмма курсәтеп): Кем укий?

Ақбай: Мин укийм.

Ақбай укий: Малай рәсем ясый.

Мияу (пиктограмма курсәтеп): Кем укий?

57 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Трудное было задание, но мы справились. Дорога свободна. Нас ждут удивительные приключения в следующий раз.

58 нче кисәк (47 нче тема).

Жыр.

1)Мин барам, барам, барам,

Мәктәпкә барам, барам.

Китап, карандаш алам,

Мәктәпкә барам, барам.

2)Мин барам, барам, барам,

Мәктәпкә барам, барам.

Китап укийм, рәсем ясыйм,

4-ле, 5-леләр алам.

59 нчы кисәк (47 нче тема).

Мияу: Ребята, вот мы с вами дошли в волшебную страну “Школа” – “Мәктәп”. В школу зайдет тот, кто скажет, что нарисовано на пригласительных билетах.

60 нчы кисәк (47 нче тема).

Ақбай: Исәнмесез, балалар (*кысса пауза-4 секунд*)

Бергә: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Хәлләр ничек? (*кысса пауза-4 секунд*)

Бергә: Эйбәт.

Ақбай: Вы очень быстро прошли препятствия. Я вас поздравляю, возьмите подарки.

Тема: “Мәктәптә”.

61 нче кисәк (49 нчы тема).

Мияу: Нәрсә кирәк?

Ақбай: Аш кирәк.

Мияу: Мә аш, аша.

Ақбай: Рәхмәт.

Мияу: Ақбай, нишлисең?

Ақбай: Мин аш ашыйм.

Мияу: Аш нинди?

Ақбай: Аш тәмле. Бик тәмле. Мин аш яратам.

Тема: “Уку бүлмәсе”.

62 нче кисәк (50 нче тема).

Ақбай: Ребята, продолжим путешествие по волшебной стране “Мәктәп”.

63 нче кисәк (50 нче тема).

Ақбай: Бу нәрсә?

Мияу: Белмим.

Ақбай: Бу дәфтәр. Дәфтәр.

Мияу: Дәфтәр. Дәфтәр.

Ақбай: Нинди дәфтәр?

Мияу: Чиста, матур, зур дәфтәр.

Ақбай: Ничә дәфтәр?

Мияу: Бер дәфтәр.

Тема: “Өстәл театры “Теремкәй” әкияте”.

64 нче кисәк (52 нче тема)

- Сегодня я вам расскажу сказку “Теремок”.

Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә (*хатын-кыз тавышы*)

Ишек шакыган тавыш.

- Теремкәйдә кем яши? Юқ, яшәми.

Теремкәйгә тычкан килә (*хатын-кыз тавышы*)

Тычкан (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? (*кыска пауза*).

Тычкан: Юқ, яшәми. Мин яшим.

-Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши

Теремкәйгә куян килә (*хатын-кыз тавышы*)

Куян (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан. Син кем?

Куян: Мин куян. Матур куян.

Тычкан: Эйдә, кил монда.

Куян (керә): Мин сикерәм. Эйдәгез, сикерәбез (*озын пауза, балалар сикерәләр*).

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйгә бүре килә (*хатын-кыз тавышы*)

Бүре (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Тычкан, куян: Син кем?

Бүре: Мин бүре. Мин зур, кара бүре.

Тычкан, куян: Эйдә, кил монда.

Бүре (керә): Мин йөгерәм. Эйдәгез, йөгерәбез (*озын пауза, балалар йөгерәләр*).

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйдә бүре яши.

Теремкәйгә төлке килә (*хатын-кызы тавышы*)

Төлке (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Бүре: Мин бүре.

Тычкан, куян, бүре: Син кем?

Төлке: Мин төлке. Мин зур, матур төлке.

Тычкан, куян, бүре: Эйдә, кил монда.

Төлке (керә): Мин биим. Эйдәгез, биibelz (*озын пауза, балалар бииләр*).

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйдә бүре яши.

Теремкәйгә төлке яши (*хатын-кызы тавышы*).

Теремкәйгә жырлый-жырлый аю килә.

Аю (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Бүре: Мин бүре.

Төлке: Мин төлке.

Тычкан, куян, бүре, төлке: Син кем?

Аю: Мин аю. Мин зур, матур аю.

Тычкан, куян, бүре, төлке: Эйдә, кил монда.

Аю (керә): Мин жырлыим. Эйдәгез, жырлыбыз (*озын пауза, балалар куышылып жырлый*).

Музыка. Балалар белән бергә жырлыйлар.

Мин жырлыим, жырлыим, жырлыим,

Мин матур жырлыим, жырлыим.

Мин жырлыим, жырлыим, жырлыим,

Мин матур жырлыим, жырлыим.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,

Мин матур жырлыим, жырлыим.

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә,

Теремкәйдә тычкан яши, пи-пи-пи.

Теремкәйдә куян яши. Мин куян.

Теремкәйдә бүре яши. Мин бүре.

Теремкәйдә төлке яши. Мин төлке.

Теремкәйдә аю яши. Мин аю.

Алар бик дус (*хатын-кызы тавышы*).

Күнелле музыка. Бииләр.

Тема: Өстәл театры “Кем нәрсә ярат?”

65 нче кисәк (55 нче тема).

- Я вам расскажу сказку «Кто что любит» -«Кем нәрсә ярат?» (*хатын-кызы тавышы*).

Кошлар сайраган тавышлар ишетелә. Әтәч канат кагып кычкыра.

Әтәч: Кикри-күк, кикри-күк (*кыска пауза*) Ко-ко-ко.

Песи киерелеп: Мияу-мияу-мияу.

Песи: Хәерле көн, әтәч.

Әтәч: Хәерле көн, песи.

Песи: Хәлләр ничек, әтәч?

Әтәч: Эйбәт. Рәхмәт. Ә синең хәлләрең ничек?

Эт йөгереп килә: Hay-hay-hay. Исәнме, әтәч. Исәнме, песи.

Әтәч белән песи: Исәнме, эт.

Эт: Кәжә кая?

Әтәч белән песи: Энә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә ярата.

Эт: Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың?

Песи: Мин сөт яратам. Сөт тәмле. Әтәч, син нәрсә яратасың?

Әтәч: Мин ботка яратам. Ботка тәмле.

Кәжә: Исәнмесез. Хәерле көн. Хәлләр ничек?

Бергә: Эйбәт.

Кәжә: Мин кәбестә ашым. Кәбестә бик тәмле. Акбай, мә кәбестә, аша. Кәбестә тәмле.

Акбай: Юк, мин ипи яратам. Син кәбестә аша. Ипи кирәк.

Кәжә: Мә, ипи, аша.

Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.

Песи: Мин сөт яратам. Сөт юк.

Кәжә: Сөт бар. Песи, кил монда. Сөт ал, эч.

Песи сөт эчә: Мин сөт эчәм. Сөт тәмле. Әтәч, кил монда, сөт эч.

Әтәч: Юк, мин сөт яратмым. Мин ботка яратам. Ботка юк.

Кәжә: Ботка бар, кәрзиндә. Әтәч, кил монда. Мә ботка, аша.

Әтәч: Зур рәхмәт. Ботка бик тәмле. Мә, кәжә, ботка аша.

Кәжә: Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.

Әтәч: Юк, ботка тәмле.

Песи: Юк, сөт тәмле.

Эт: Юк, ипи тәмле.

Кыз килеп чыга: Ипи тәмле, сөт тәмле, ботка тәмле, кәбестә тәмле. Мин ипи, ботка, кәбестә яратам.

Бергә жырлап, бииләр.

Ипи тәмле,

Сөт тәмле,

Ботка тәмле,

Кәбестә тәмле.

Тема: “Кем нәрсә яраты?” әкиятен сәхнәләштерү.

66 нчы кисәк (56 нчы тема).

Жыр.

Ипи тэмле,
Сөт тэмле,
Ботка тэмле,
Кәбестә тэмле.

Тема: “Белем иленә сәяхәт”.

67 нче кисәк (58 нче тема).

- Какая красивая книга. Ребята, эта книга волшебная. В каждой ее страничке таится секрет. волшебство. Давайте, посмотрим вместе, какая тайна спрятано в этой волшебной книге (*ир-ат тавышы*).

68 нче кисәк (58 нче тема).

Ақбай: Бу әни. Әни матур, әйбәт, зур. Бу ипи. Әни ипи ашый. Ипи тэмле. Әни ипи яратा.

Мияу: Бу әти. Әти зур, матур, әйбәт. Бу сөт. Әти сөт эчә. Сөт тэмле. Әти сөт яратা.

69 нчы кисәк (58 нче тема).

Жыр.

Мин куян, мин куян,
Зур куян, матур куян.
Мин тычкан, мин тычкан,
Кечкенә, матур тычкан.

Тема: “Мөгжизалар қыры”.

70 нче кисәк (59 нчы тема).

Хат.

- Дорогие ребята! Я Вас приглашаю на выпускной бал, который состоится в моем королевстве «Знаний». Но для этого вы должны выполнить все мои задания. Мои задания в этом волшебном сундучке. Если все задания выполните успешно, вы непременно попадете в мое королевство, где говорят на красивом – татарском языке. Желаю Вам удачи, и с нетерпением жду Вас у себя» (*хатын-кыз тавышы*).

71нче кисәк (59 нчы тема).

-Ребята, молодцы. Вы выполнили все мои задания. Добро пожаловать в мое королевство “Знаний”, где говорят на красивом татарском языке. Желаю вам удачи! (*хатын-кыз тавышы*).

МЕТОДИК КИҢӘШЛӘР.

Методик кулланмаларда 60 ар белем бирү эшчәнлегенең конспектлары бирелгән. Ел дәвамында, тәрбияче үзе иҗади якын килеп, уқыту методик кулланмада бирелгән тематик планга таянып, мультфильмнар, анимацион сюжетлар, “Әкият илендә” тапшыруын кулланып, индивидуаль эшне дә кертеп, көндәлек план төзи.

Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеге алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүзтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм нығытыла, көндәлек аралашуда кулланыла.

Яңа сүзләрне, сүзтезмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә сөйли.

Пиктограммалар мәктәпкә әзерлек тәркемендә, яңа сүзләр (фигыльләр) белән беренче тапкыр таныштырганда гына кулланыла.

Балаларга темадан тыш артык сүзләр, уеннар, жырлар, шигырыләр бирелергә тиеш түгел.

Бала татар телендә сүзне дөрес әйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлатп сүзнен дөрес үрнәген бирә. Балалардан авазларның дөрес әйтелешиен катый таләп итмәскә кирәк.

Тәрбияче сөйләмендә акцент, жирле диалект, аваз кимчелекләре булмаска тиеш.

Тәрбияче сүзлек белән эшләгәндә татар һәм рус телләре өчен уртак сүзләргә таяна ала.

Тәрбияче үзенең эшенә иҗади якын килергә, төрле алымнар, чараплар эзләп, аларны кулланырга тиеш.

Уқыту-методик комплексты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар керту, бајту хуплана.

Тәркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләрнең татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлеге аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольле уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) нығытыла.

Рус телле балаларны татарча сөйләштергә өйрәткәндә балалар бакчасы колективы һәм әти-әниләрнең бердәм позициядә булуы уңай нәтижә бирә.

Сүзлек белән эшләү.

Балаларны татар телендә сөйләштергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана.

Яңа сұзләр үзләштеру процессында маxсус сайлап алынган күнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеше hәм характеры яғыннан лексик күнегүләрне икегә бүлеп карыйлар: әзерлек күнегүләре hәм сөйләм күнегүләре.

Әзерлек күнегүләре балаларны яңа сұзләрне файдаланып сөйләргә әзерли. Бу күнегүләр лексик берәмлекләрне хәтердә калдырырга ярдәм итәләр.

Сөйләм күнегүләре лексик күнегүләрнен бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр жирлегендә ситуацияләргә бәйле сөйләм эшчәнлеген барлыкка китерәләр.

Яңа сұз өйрәту төп методик алымнарның берсе булып тора:

- яңа сұз тәрбияче тарафыннан ачық, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә әйтеп;
- аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла;
- ишеткән сұзне бала рәсемнән табып күрсәтә hәм әйтә;
- сұзләр тизрәк истә калсын өчен сұз кат-кат әйттерелә, анлашылмаган очракта, аның русча тәржемәсе бирелә;
- төрле эш формаларында (пышылдаپ, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә;
- уеннар кулланып (“Ватық телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла;
- яңа сұз, таныш булған сұзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп;
- аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сұзләрне, конструкцияләрне бары аралашуда аңлап кулланы).
- бала теге яки бу сұзне аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын өчен телдән мондый күнегүләрне үткәрергә мөмкин: *-Бу туп? - Эйе, бу туп.*

-Бу песи? (туп курсәтеп) - Юк, бу песи.

Өйрәнелгән сұзләрне хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырырга була: “Исемен әйтсәң бирәм”, “Мин курсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин” h.б..

Баланың сөйләмен оештыру өчен исемнәң алмашлық (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, күләм, төс, эчке сыйфатлар) hәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләре кулланыла.

Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша h.б.).

Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләрне аңлап үтәүләрен тәлап итәлә.

Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләре бирә (сикер, аша, уйна) hәм аңлап үтиләр.

Мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишлисән? сорауларын бирәләр hәм аңлап җавап кайтаралар.

Укыту методик комплектының төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнең әһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткендә гадидән катлаулыға дигән дидактик принципка таянып эшләү кулай.

Диалогик сөйләмдә иң отышлы алым – сорау-жавап рәвешенде (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызылық төсмәре булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнең жавап репликасы; килә: *Бу кем?- Бу әти;* раслау рәвешенде: *Бу әти?- Әти;* инкарь рәвешенде: *Бу әни?- Йок, бу әти.* Реплика- жавап сорау рәвешенде дә булырга мөмкин: *Нинди әти?* Бу вакытта әңгәмәдәшнең жавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: *Матур әти;* яисә: *Матур.*

Мәктәпкәчә яштәге балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәге типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин:

- уен ситуацияләрендә катнашу;
- тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү;
- тематик диалоглар төзү;
- сәхнәләштерүдә катнашу;
- рольләргә бүлеп сөйләү.

Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алып барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә керерлек кирәклे формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикалардан файдаланырга h.b. өйрәтергә тиеш.

Шул ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа жавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм жаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.

Диалог үрнәкләре:

Исәnlәшү: *Исәнме, Оля! – Исәнме Коля.*

Саубуллашу: *Сау бул, Оля. – Сау бул Коля.*

Танышу: *Мин Оля. – Мин Коля.*

Чакыру: *Оля, кил монда.*

Рәхмәт белдерү: *Мә, курчак. – Рәхмәт.*

Сорау- уңай жавап: *Син малай? – Эйе, мин малай.*

Сорау – кире жавап: *Син малай? – Йок, мин кыз.*

Ачыклый торган сорау: *Мин кафега барам. – Нинди кафега?*

Аралашуга чыгу өчен нәтижәле чарапар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар тора.

Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска жырлар өйрәтү, өстәл театры күрсәтү вакытларында куллану өчен төзелде. Аларны һәр эшчәнлектә куллану мөһим түгел.

Эш дәфтәрләре эшчәнлектә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелде. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлыйлар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Балалар үзләренең эш дәфтәрләрен өйгә алыш кайтып өйрәнелгән материалны кабатлый алалар. Бу дәфтәрләр белән эти-әниләр дә, төркем тәрбиячеләре дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылды.

Дәфтәрдәге эшнең нәтижәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Ин катлаулы биремнәр мәктәпкә әзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүzlәр, яки фигыльләр күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигыльләр боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 2-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укый, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм һ.б.). Балалар бер-берсенә, өлкәннәргә сораулар бирергә өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисөн, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Жөмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклый. Куюн чана шуа. Песи бит юа һ.б.. Мәктәпкә әзерлек төркемендә өченче бирем жыр формасында бирелә. Бу биремнәрне интерактив такта һәм экраннарда эшләп була.

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алыш төзелде. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

“Татарча сөйләшәбез” укыту методик комплектына нигезләнеп эшләнгән “Экият илендә” телевизион тапшыруын балаларны татар теленә өйрәткәндә карарга тәкъдим ителә.

МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШТӘГЕ БАЛАЛАРНЫҢ ТАТАР ТЕЛЕНДӘ СӨЙЛӘШӘ (АРАЛАША) БЕЛУ КҮНЕКМӘЛӘРЕН ТИКШЕРҮ.

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә. Уртанчылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәререгә мөмкин.

Тикшерүне һәр бала белән аерым, 1 – 2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшерү вакыты 10-15 минутан артмаска тиеш.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алыш үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә. Тикшерүче балаларның жавабын тыңлаганды елмаеп, кирәк булса жавапны дөресләп, бала әйтә алмаганды булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл қуеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны күшyла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтижә ясала.

**Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының
“Минем өем” проектты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.**

№	Баланың исеме, фамилиясе “Минем өем” проектты буенча өткөндең лексикалары	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
1.	Коля	Ольга Айрат – биңнү (Өйрәнделгендеги түркмән телеммәттән)	Янымын сүздей кулпай (“исеме”, “сая бул”, “пәхмет”)	Боечкының ахырап Утты hem күлтән а белү (кил, утыр, сикер, то, аңа, эң)	Тире - тоңьдәле	Арапалаша белү преметтарның бөлдөре торган сыйфатын, күлемен раслајы (итү, инкарп иү, чакырып, срийтаяу, сарап алату, текшіннү)		
2.	Оля							

Нәтижәләрне билгеләү

Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга жавап бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлығы бар, аралашуда бик үк актив түгел.
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча жавап бирә.

**Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсөн тикшергәндә кулланырга мөмкин булган
биремнэр.**

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. Дидактик уен. "Бу кем?" (I вариант)

(Лексика: эти, эни, kız, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гайлә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр).

Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Эни"....).

2. Дидактик уен "Кем юк?" (II вариант)

(Лексика шул ук). Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алыш куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"....)

Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

3. Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрzin белән ашамлыклар алыш килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"....)

4. Дидактик уен "Нәрсә юк?"

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйттергә тиеш. ("Алма"....)

Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. Дидактик уен "Мин әйтәм, син курсат һәм әйт"

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидақтик уен "Исемен әйтсәң бирәм"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"- "Эти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидақтик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алыш күрсәтә.

8. Дидақтик уен "Әйе-юк"

Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлат яки аңлатмыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлығы житәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлат дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртacha балл (2-2,6) - сүз байлығы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлы, русча жавап бирә.

2. Яғымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сау бул", "рәхмәт").

Ситуатив күнегүләр:

- а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".
- б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".
- в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, жиләк-жимеш (алма, груша, банан h.b.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

- г) Уен ситуациясе "Дустыңы сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.
- д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртacha балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлы, сорауга жавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлат үтәү һәм қуллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").
2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлат, дөрес үти.

Уртacha дэрэжэ (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбэн дэрэжэ (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. Тирә-юнъдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә қуллану.

1. Дидаktик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. Дидаktик уен "Тап, курсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидаktик уен "Курчакка буләк".

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп буләк итәргә куша. "Мә, зур туп ", "Мә, кечкенә туп".

4. Дидаktик уен "Дөрес сана".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарага тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарага була. "Ничә малай?", "Ничә кызы?".

5. Дидаktик уен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындағы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртacha дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Арадаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

"Син кем?" соравына аңлат җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин kız. Син kız? (Юк, мин малай (эйе, мин kız).

2. Уен ситуациясе "Күнак каршылыбыз".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша, эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.

1. Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".

"Угости Акбай хлебом, Мияу молоком."

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.

2. Уен ситуациясе "Бер - беренне сыйла".

(Ашамлық муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Эйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.

3. Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (эле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртacha дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - аңлы, русча жавап бирә.

**Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының
“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.**

№	Баланың исеме, фамилиясы	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
1.	Коля	“Уйный – уйный үсәбез” проекты	Лексикалық сөйлемдәр күттәнү	Боеркыны бирә белү (жил, тыбыр, сикер, уйна, то, аша, эч, ки, (“исенне”, “сау бул”, күттәнү)	Үзлектән сорай бирә (алла, яшерене, сал)	Апаратта бөлу (ялымнар)	ИТУ, расчай)	
2.	Оля...							

Нәтижәләрне билгеләү

Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорай бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлы, русча жавап бирә.

**1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен эйтергә
кушыла)**

1. Дидақтикалық үен “Бу нәрсә?”

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Үен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. Дидақтикалық үен “Кәрзинде нәрсә бар?”

(Лексика: кишелер, суган, бәрәңгे, кыяр, кәбестә, алма).

Үен эчтәлеге: Куюн кәрзин белән яшелчәләр һәм жиләк-жимеш алыш килгән. Куюн сорый: “Нәрсә бар?”
 (“Кәбестә”...)

3. Дидақтикалық үен “Нәрсә юк?”.

(Лексика: кишелер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куюн бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын эйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр
кулланып та үткәрергә була.

4. Дидақтикалық үен “Дөресен әйт”.

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).

Үен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы житәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, килемнәр, өй жиһазлары
атамаларын анлат дөрес күрсәтә, исемнәрен эйтә һәм куелган сорауларга жавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлы, русча жавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртакчылар төркеменәгә ягымлы сүзләр бүлеген кара):

- а) Поздоровайся с Акбаем.
- б) Спроси как дела у Акбая.
- в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.
- г) Попрощайся с Акбаем.
- д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
- е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртacha балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, жавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашau хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә hәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртacha балл (2-2,6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны күя белүләрен максат итеп күясың. Уен яшелчә, киенәр, савыт-саба, өй жиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидақтикалық уен “Нинди?”.

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлат җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән күя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. Дидақтикалық уен “Ничә?”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. Дидақтикалық уен “Дөрес сана”.

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, уқыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәре санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала.
“Ничә...? ”.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлат куллана.

Уртacha балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлат куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлат куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сұzlәр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Үен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

- “Син кем?” соравына аңлап жавап бирүе билгеләнә.
- К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
  - Мин Алсу, мин kız. Син kız? (Юк, мин малай).

2. Үен ситуациясе “Күнак каршылыйбыз”.

- а) Тәрбияче:
- К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
  - Мин Акбай.
  - Позови Акбая.
  - Акбай, кил монда.
- б) У Акбая сегодня день рождения. Подари свою игрушку
- Акбай, мә кызыл туп.
  - Рәхмәт.
- в) Угости гостей супом или кашей.
- Мә, аш (ботка) (аша).
- г) Что бы съесть угощение попроси ложку.
- Кашык бир.
  - Нинди кашык?
  - Зур, матур, зәңгәр кашык.

- Рэхмэт.

3. Уен ситуациясе “Кибеттэ”.

Бала белэн бала аралашуы тикшерелэ.

- Исэнме! Хэллэр ничек?
- Эйбэт, рэхмэт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничэ?
- Ике аю.
- Мэ, ике аю.
- Рэхмэт.
- Сай бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйлэмдэ актив, үзлектэн соралуу бирэ, яхши аралаша.

Уртacha балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тэрбиячэ ярдэмэндэ аралаша.

Уртачадан түбэн (1-2) – аңлый, русча жавап бирэ.

**Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының
“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен
билгеләү.**

№	Баланың исеме, фамилияс е	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
1.	Коля	“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”, проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә күпләнү. (Өйрәнен теманың буенча биши – Яғымлы сузлар күллану (“исәнне”, “исәнмесез”, “сай бул”, “сай буллау”, “асахмат”, “асахматта”)	Боербыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгер, йокла)	Үен ситуацияларенде Узлектән сорая куя белү. (Нэрсе кирәк? Нинди? Нине? Син кем? Бу кем?)	Аралаша белү (ягымлы сузлар ейтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)			
2.	Оля							

Нәтижәләрне билгеләү

Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорая бирә, яхшы аралаша.
Уртacha дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

1.“Без инде хәзәр зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә күшyllа)

1. Дидақтикалық уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. Дидақтикалық уен “Портфельдә нәрсә бар?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алыш күрсәтә, исемен сорый:

-Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. Дидақтикалық уен “Портфельдә нәрсә юк?”

Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. Дидақтикалық уен “Дөресен әйт”

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмаң, бәрәңгә, аш, ботка, су).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

Югары балл (2.7-3) — 10-14 сұз.

Уртача балл (2-2,6) — 7-9 сұз.

Уртачадан түбән балл (1-2) — 1-6 сұз.

2. Ягымлы сүзләр қуллану

(“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”,
“Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртacha балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә жавап берә.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, сорауларга жавапны русча берә.

3. Боерыкны бирә белү.

(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, жырла, йокла).

Дидактик үен: “Командир”

Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була.

Бер бала икенче балага боерык берә. Мәсәлән:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисөн? (Колядан сорый) – Мин сикерәм.

-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык берә, син нишлисөн, нишли сорауларын бирә белә.

Уртacha балл (2-2,6) – бары боерык берә, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбән балл (1-2) – 1-5 сүз белән боерык берә, сорауларны русча әйтә.

4. Үен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)

1. Үен ситуацияләре:

- а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
- б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Син нишилесен?)
- в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)

2. Сюжетлы-рольле үен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белуләре тикшерелә. Үен яшелчә, киенәр, савыт-саба, өй жиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидақтикалык үен “Нинди?”.

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. Дидақтикалык үен “Сана”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – русча жавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзлөр әйтүү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итүү, инкарь итүү, раслау)

1. Уен ситуациясе “Эйдәгез танышабыз”

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшиш”.(диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге көртеп баетырга була)

- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Эйбәт.
- Нишлисөң?
- Мин уйныйм. Син нишлисөң?
- Мин ашыйм.
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Эйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. Уен ситуациясе “Кая барасың?” (мәктәп, кафе, үирк h.b.)

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Эйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?

- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңгә ашый.

4. Ситуатив күнегү.

- a) Син нишилсөн?
- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорав бирә, яхшы аралаша.

Уртacha балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбэн (1-2) – аңлый, русча жавап бирә.

Файдаланылган әдәбият:

Борнанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле ейрәтү программы. – Казан, 2004.

Иванова Л. Ф. Программа обучения английскому языку в дошкольном образовательном учреждении Республики Татарстан “First Steps in English”. – Казань, 2011.

Авторлар:

Алексеева Р. М.

Исаева Р. С.

Зарипова З. М.

Камалова А. И.

Кидрячева Р. Г.